

308445 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 2 జెన్నవట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 4 వ తేది మంగళవారము No. 29
సంపుటము. ౨, రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస బహుళ శంక చ మిక్కిలి. సంచిక ౨౯

గమనింపుడు

నాణ్యమైన మద్రాస్ టైల్లువర్క్స్ 1-కి రు 1-0-0
చలువచేసిన డిటమెన వలబిరుదు 1-కి రు 0-2-0
మేజోర్లు జత 2 ఆజాలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి గలపు. నాణ్యమైన, 4 ప్రాపులు 3 ఆర్టువోలు శం
కరాధరణం మేళకర్తల హోస్టలియం ఒక సంవత్సరం
గారంటీతో రు 17-0-0. టై సికో ఏటైల్లు ట్యూబులు మావద్ద
అతి సరసము.
క్రాత్తపైసికో ఏటైల్లుతోనైనా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
,, ,, వాడకం టైల్లుతో 1-కి ,, రు 55-0-0
గురువులేక నేహోస్టలియం వాయించ నేర్పు పుస్తకం 3-0-0
మద్రాస్ టైల్లు సప్లయింగ్ ఏజెంట్.
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయత్నము తగ్గి నుంపుడు.
శ్రేకుమానులు.
గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలవయే.
అట్టి కలహానుటయందు కొంచెము జాగ్రూకతగా నుండిన
చాలాభాగము కలదు. తేయేల, మావద్ద గృహమునకు కావల
సిన రంగూను శ్రేకు కలప చిప్ప కిటికీలనుంచి దూలములువరకు
పనికొచ్చు అన్నిరకములు; కమ్మలు, వానములు, బల్లలు,
దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా దొరకును.
ఆర్. యం. ఆర్. బుబ్బు.
స్టీలుమాస్కు పలకలు, రీఫరుబ్లబు మొదలుగాగల
వన్ని మరియితర మాస్కుల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె
తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బుదరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న
మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామిపట్నము; రెయిలువార్టీలు
తక్కువ. కావలసినవాయ యిట్లు ప్రాయము.
ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.
కంట్రాక్టర్లు, కలపనర్తకులు, కాకినాడ.

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.
బీట్ ఆఫ్ వాచ్.
ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మాస్కుగలది
పేరుపొందిన లీవరుపనితో చేయబడినది
తలమీదుననే లీగముకూడా వున్నది.
ఒకముందుర మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమై
నది. దానికారణముచేతనే యెబహు
మానములేదు. ఒకముమానములు
కన్నా గడియారముయొక్క పనిని
చూచి సంతోషించండి.
సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన
వాచి వెచ్చెసమేతము వెల రు. 2-12 0 మాత్రము.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ
అండ్ కంపెనీ,
నెం. 7. కోపే వెంకటాచలయ్యర్ సందు,
మద్రాసు.

22 వ స్నేగల (సవరము) బంగారు,
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర
జి
14 సవరము యెత్తు
వెల రు. 30-8-0.
కుటీమునివిధములగు బంగారునగలు, పెండినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మాన్యుగునవి తక్కినవేర్కొన్న వర్తకులవిద్ద
కొరకును. కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సవరకొ ఇండియా జానలెరి మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంగసాలపేటి, సామకాపురపేట, మదర్రాసు.
The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

ప్రపంచ చరిత్ర.
ఇది 6 రకు రెండు సంచిలు వెలువడినవి.
ఇందున్న దేశముల చరిత్రయు సులభముగు
భాషలో తగిన పటములతో కథలవలెవర్ణిత ము
గును. చందాపద్ధతి సువత్సరమునకు రమారమి
600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0.
(ప్రొప్రీజిత్ సహ) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సువ
త్సరముచందా మాండుగ స్వీకరింపబడును.
నలమువారు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు
చింతాడిపేట, మద్రాసు.
పచ్చకమ్మారము వెల రు. 1-0-0
కుంతుమ పువ్వు ,, సరించి 80 పాము
గోరోజనము ,, అధికారేతరులగు
కన్నాది ,,
అచ్చుతాంబూం డిపో 6.

యుద్ధ చరిత్రము
సంవత్సరాదిసంచిక! సంవత్సరాదిసంచిక!
ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు
విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంథ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ
చరిత్ర, సవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింజాత్మ్యధరణము, యోగసిద్ధ, ధీరాధాన,
మహావ్యూహ, ఈశ్వరమోహాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర
మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము
సంతయును కలవరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మింత్రాందివిషయములతో
ముద్రింపబడుచున్నది:—
1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ
ప్రాయమాములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల
ము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యము
ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8
యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ
ములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వ
ముగ నుండగలదు. పెద్దయోగ్యతయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవ
త్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు వెల 0 8 0
" అర్ధసంవత్సర " " 0 12 0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు " 1 0 0
ఇతరులకు " 2 0 0
సోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.
యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. అలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును.
దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

సభ్యత్వము లిచ్చినవ్యవస్థ.

అన్యదేశపు పరిపాలనను యొక్క ముఖ్యోద్దేశ మెల్ల
పన్ను తక్కువ పన్నులను విధించుటకులన ప్రజలలో కాంతి
ధంగము కౌంపవలండుటయయి యుండును.

విద్య, ఆరోగ్యభివృద్ధిలకు ముఖ్యమైన వనరులను కార్యములకు
ను ధనమవ్వసరముగా అప్పు తీసికొనవలసియున్నను వారు
తీసికొనక, వారిపై వ్యయమును, వారిగాజుపాలనా వసరములకు
గావలసివంతకే పన్నులను విధించి జరులతో సంతుష్టి
కలుగజేసినట్లు తమరాజ్యమును గావాలనుచున్నారు. జాతీయ
ముఖమును పెరుగనియ్యరు. తమ వైద్యులందరి నిపుణులు
సేవకయి ఎంత వ్యయము జేయుననకు జేయుదురు. వారి
యాద్యోగియులకు ఎంత హెచ్చయిన జీతములనయిన నవలీలగా
నొసంగుదురు కాని వైద్యసహాయముతోను, ఆరోగ్యభివృద్ధి
కొరకు, విద్యకొరకు ధనవ్యయము జేయునని ప్రజాపక్షవా
దులు కోరినపుడే దార్శనిక పండితులు ప్రజలమీద వేయ
పన్నులు బహుములభముగా నుండవలయునను నిధాంతమును
పెట్టగలెదరు. ఇందుకు తార్కాణమును జూపెదను. యధా
మునలన సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగియులకు నెలపు వద్దయినను
దునకయి నష్టపూరితమనరాజధానిలో కిలతుల రూపాయ
లధిక వేతనములక్రిందనొసంగబడినదిపోలీసు క్రిందవ్యయపధికము
జేయుబడినది. పెద్ద పెద్ద సర్వేయోద్యోగియులగుదొరలను క్రొత్త
గానియోగించుటకు బెట్టులతో ఎక్కువసొమ్ములు చెల్లించినది.
కాని నూతన పాతకాలలకు సొమ్ములేదనిరి. ఆరోగ్యభివృద్ధి
కేటెట నొసంగుధన మీ సంవత్సరము లేదని ఆపివేసిరి. పర
తేతముల వర్తక స్వర్ణచేత ఈ దేశము పూర్తిగా నాశము
కాగూడదననో, తేతము భాగ్యమును వృద్ధిచేయుటకయి పరి
శ్రమలను స్థాపించుటకును, దేశముల యజ్ఞాసమును వాసి,
వారిని రోగములనుండి కాపాడి, వారికి వృద్ధిచేయుట
కును, ఆర్యదేశములనుండి ధనమును వివిధగా నప్పులుచుకొన
వలయునని నమ్మువారలలో నే నొకడను. జపానునుజూచుదు.
ఆదేశపు దేశములు 1848 లో 2 కోట్ల రూపాయలు,
1873 లో 10 కోట్లు, 1914 లో 875 కోట్లు ఆవసరమయిన
వ్యయము నూటికి పాటుకు 7 రూపాయలు వడ్డీయిచ్చి యయి
నను ఆర్యదేశములనుండి రయిలులకు, హాస్యములకు,
లేవులకట్టుటకు, కర్మాగారములకు, విద్యకు సొమ్మును
జపానులో తీసికొనెదరు. జపాను ప్రభుత్వమువారు తమవర్జ
లను రానివిద్యులలో నవ్యదేశములనిర్ణయించి వాతవలననేవు
కొనివెళ్తువారే వారియుద్యోగములను ముగిసినది. ఆస్ట్రేలి
యా దేశమునకు 2000 లక్షలసకరములు, దక్షిణాఫ్రికాకు
1000 లక్షలసకరములు మాత్రమే. దేశోపయోగ కార్యములకై తీ
సికొనివెళ్తున్నవారు మనమనరాను రాజధానిలో నయిలులకయి
1000 లక్షల సంవత్సరములకురకు దీసికొనివెళ్తున్న 2000
లక్షలసకరములు, నీటిపారుదల కాలవలకయి తీసికొనివెళ్తున్న
ము 100 కోట్ల రూపాయలుమాత్రమే. 1000 సం॥ నుండి
వ్యయముజేయగా, చేయగా చెన్నపురమున నుచితస్థితికి తీసి
కొనరాకలిగిరి. వాస్తవ, తొచ్చిన హాస్యములను నిర్మించుటకు
చెన్నపురి గవర్నమెంటువారికి చేతగాక ఊహకొనిరి.
పాలపూలు డిండిల్లు రయిలును దేముట కనుసర్థులును ఒక
రయిలుకంటె వారి కాపని నొప్పిజేప్పిరి. నీటిపారుదల వసతు
లను గల్పించుటకయి యంతవరకు సర్వేయకరాలుచేసి నిర్ద
ముగానుంచబడిన సంకల్పముల కనేకకోట్ల రూపాయలు కావ
లసియున్నవి. గవర్నమెంటువారుక నొమ్ము లే లే నట్లు
గృహముగా తేలిరి. విద్యకు ఆరోగ్యమును వృద్ధిచేయుట
కయి యంతవరకును ఫలానిదారి ప్రొక్కరలయుననిశ్చయింప
బడియుండలేదు సంవత్సరము పూర్తికాగానే ఏమయిన మిగి
లివయెడల నై పనులకు వ్యయముచేయుట కద్దు, లేనవోలేదు.
ఇందు కుపకృతియైతి?

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము.

ప్రస్తుతము ప్రతిరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము ఒకపెద్దజిల్లా
యందున్నది. గవర్నరుగారికి రాష్ట్రీయ పాలనమునందు
తన యధికార స్వాతంత్ర్యములు లేవు. రయిలు పరిపాలనము,
వర్తకవ్యాపారములు, హాస్యము, తెలిగ్రాపులు, నీటిపారుదల
సంవిధానములు, యధాధికారములు, విద్యావిధానములు, పరి
శ్రమాభ్యుదయము మొదలగువానిలో రాష్ట్రీయ పాలకులకేమి
ప్రవేశమును ఇండియా ప్రభుత్వమునకు గలిగించరు. ఈసం
కల్పములు వారి వారి రాష్ట్రీయములలో నెంతయనసరముగా
నున్నను ఇండియా గవర్నమెంటువారి యజ్ఞము, ధనసహ
యమును లేని వారేమియు చేయజాలరు. వారు అప్పును
మార్కెటులో తీసికొనకూడదు, కా న న ము ల ను వైచారి
అనుజ్ఞ లేది చేయకూడదు. అందువలన జనులకత్యంతావసర
ములగు నిష్టయములేవియు కొనసాగుటలేదు. రాష్ట్రీయవ్యవ
హారములలో ప్రతిరాష్ట్రీయమునకు సర్వస్వాతంత్ర్యముండి,
ఆరాష్ట్రీ ప్రభుత్వమువారు ప్రజలప్రతినిధులకు కానన సభలలో
లోబడునట్లు చేసినపుడు ఈ యిబ్బందులు తీరగలవు.

విస్తృతరాజ్యాంగ సభలు.

ప్రాచీన నిబంధనల ననుసరించి నూ నవీననిబంధనల నను
సరించియును రాజ్యాంగసభలలో బహుమున్న కార్యక్రమ
మును బాగుగ గమనించుచున్న మేము నవీననిబంధనలవలన
లాభముకలదును విషయము నిర్ధారణముగ చెప్పట కలుమాత్ర
మును గొంకముగాని ప్రస్తుత మా సభలలోనున్న అధికార
సభ్యులు ప్రజాప్రతినిధులుచేయునని వెనుకటికలె నే ఇప్పుడు
గూడ కేవలము నిరుపయోగముగ నేయున్నదనిమాత్రము ఖండిత
ముగ చెప్పగలము. పరిపాలనా సంబంధముగు నిబంధనలను
గూర్చియు వానినిచర్చించుటకేప్పడిన నియమములకగూర్చియు
చర్చించును. ఏదైన గొప్పమాపు చేయదలచినపుడే కేవలము
కార్యనిర్వాహకసభకు సంబంధించినదను హేతువున ఆవిషయ
మునుకాననసభలోచర్చించ నేచ్చును. అమెరికాను రహస్య
ముగ నేనిరూపించి రాజప్రతినిధిగారికి ఇండియామంత్రిగారికి
పంపెదరు. దానివిషయమైన యుత్తరప్రత్యుత్తరములు మిగి
యు వరకునుగూడ కాననసభలో దానివిషయమై ఎట్టి సమ్మా
యిషీయును ఇచ్చుటలేదు. ఎట్టి చర్చయును జరుగగూడదు.
పిమ్మట నా విషయమున వై యధికారు లిదమిత్తమని నిశ్చ
యించిన పిమ్మట చర్చనలన ప్రయోజనములేదు. అని నిర్ణయపడి
పోవును. మరి 4 ఏండ్లవరకు వారైన మరల దానివిషయమున
చర్చించును దాని మంచిచెడ్డలను కొంతకాలము చూడరలెను
గాని తొందరపడరాదందురు. మన మి కాన్యనిర్వాహకసభ
విషయములోచింతము. భారతీయులొకడు కాన్యనిర్వాహక
సభ్యుడగుట మాఖ్యుగుననయే యని మనమాలోచించుట సరి
యైనదనియే. ఈ ఏర్పాటులన దొరతమువారికి మరికొంత
బలము కలిగిన మాటయు నిశ్చయమే. కాని కొంతకాలముగు
సరికి ఎంతవైద్యకాలియును భారతీయుడైనను తానాసభలోకేరల
మనహామొదలుగ నుండినను విషయము నెటుల గ్రహింప
జాలవనను? నేనివిషయమును అనుభవములన గాక కాస్త్రు
దృష్టిమాత్రమేచేచ్చించుచున్నాను. మిరస్కధాతలంపగూడకు
పాశ్చిమ్యుడగు నీవిలితునుకార్యదర్శిగా నున్నపుడు భారతీ
యును సభ్యుడుగనున్నాడని గాని భారతీయుడుకార్యదర్శిగా
నున్నపుడు పాశ్చిమ్యుడు సభ్యుడుగానున్నాడనిగాని తలంచి
చూచుకొనిపోనిశ్చింతించును. పాశ్చిమ్యకార్యదర్శికి భార
తీయసభ్యులకు కలిపాచుభేదముకలిగినపుడు విషయము నితరు
లకు తెలిపెదరు. కొన్నివిషయములలో నా సభ్యునిమాట పా
టింపబడదని తలంచెదముగాక దానివలన కలిగినవై డికఫలము
నరేతముగ తలంచుట కష్టము.

ఈదేశమున విద్యావంతులగువారి సంఖ్య డెన్నాదుగ
గ్రీకు నార్వేదేశముల యందలి యావజ్జనసంఖ్యకన్నను ఆ
దక్షిణాఫ్రికా ఆస్ట్రేలియాదేశములందలి తెల్ల వారిసంఖ్య
కన్ననుగూడ హెచ్చుగానున్నది. పాతకాలలలోచచ్చువారి
సంఖ్య సకలుకు 1000-1500 ప్రతివందీవులలోని విద్యా
వంతులసంఖ్యలో నించుమించుగ నగుచుండును. ఆ సంవత్సర
మున ప్రామ్మ-జర్మనీ-ఆమెరికా దేశముల లోని విద్యార్థుల
సంఖ్యకన్న తక్కిన ఆమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రమును మున్నగు
నన్ని పాశ్చిమ్యదేశముల విద్యార్థులసంఖ్యయును భారతఖండ
విద్యార్థుల ప్రస్తుతసంఖ్యకన్న తక్కువగా నేయుండెను.

గ్రామములయందు పంచాయితీలేక స్వపరిపాలనావిధా
నము చాలముఖ్యమైనదిగా నున్నది. మనము తెలిచిలేటందు
చాల తక్కువవారు మనయే భావించిననుగూడ ప్రస్తుతము,
స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్య మొనగబడినదేశములలోని ప్రజల
దేశములలో నిర్బంధించివిద్యాభాసము ప్రబలకమున్న కలిగి
యున్న స్వపరిపాలనానైపుణ్యముకన్న మనవారుస్వపరిపాలన
మున నధికమై నైపుణ్యమునే కలిగియుండిరి. స్వపరిపాలన వాదము
నకు ప్రధానబలమేమనగ నిరంకుశాధికారపరిపాలన మొకకతా
బ్దమునకుమొడి జరుపబడుచున్నను ఎట్టిచుండినఫలితమును కలుగ
కుండుటయే ప్రాచీనధర్మపరిపాలన మేర్పరపబడినపిమ్మట ప్రస్తు
తముజరుగుచున్న దానికన్న నభివృద్ధి కొంతతక్కువగా నే యుండ
గలను. కొంతకాలమువరకు చాలతక్కువగా నే యుండగలదని
గూడ నేచెప్పగలను. ఏమనఅభివృద్ధి కనసరమగు ధనమును
సమకూర్చుటకు దేశము లెచటనుగూడ సంసిద్ధులును అంగీ
కారముకలవారలుగా నుండి యుండలేదు. ఏ దొరతము
వారుగాని ప్రస్తుతమునందు జరుగుచున్న పరిపాలనావిధానము
ననుసరించి విశేష వ్యయముతోగూడిన పనులకు చేసిగాని
చేయబోయిగాని ప్రజల కసంతృప్తిని కలిగించుట కంగీకరింప
బోయగాన నా కార్యమును ప్రజలే చేయవలసినవారుగా
నున్నారు. అట్లు వ్యయపరపబడిన వ్యయమువారంగీకరించిన
రీతితో వ్యయపరపబడిన దని వారికి నమ్మకము కలిగినపుడే
వారట్లు వ్యయ పరచెదరు.

వ్యవసాయము - నీటిసమస్య.

12 జిల్లాలలో నీటిపారుదల విషయమై చేయదగిన పను
లను గూర్చి పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి. ఈ పనులు చేయు
టకు 442 లక్షలు కావలెను. నీటిలో నెట్లారు కర్మాలు చెంగ
లట్లు జిల్లాలలో పరిశోధనము ముగిసినది. ఇనటి పనులకు
132 లక్షలు కావలసియున్నది. ఈ విషయమైన పానలును
అంచనాలును ఇంగ్లీషు భీపు ఇంజనీరుగారి విమర్శలోనున్నవి.
కృష్ణా గోవాదరి జిల్లాలలోని పనులకు కృష్ణా రిజర్వాయరు
కానేరములను ఇందులో చేర్చబడలేదు. తుంగభద్రపనులు
చేయుటవలన పెట్టుబడి సొమ్ముకు నడ్డీయును ఖర్చులునైన
కూడీరావని ఆద్రుత్తుము మానివేయబడినది. 1911-12 లో
నీటిపనుల నిమిత్తము పెట్టుబడి పెట్టిన నొమ్ముమీద ఇండియా
దేశ మొత్తముమీద చూడగా సకలున నూటికి 7-8-0 వంతు
ననే పంపకము వచ్చినది. చెన్నపురి రాజధానికి ప్రత్యేకముగ
చూడ 100 కి రు 10-0-0 లు పంపకము వచ్చినది. కర్నూలు
కడప కాల్యకు 65 లక్షలు పెట్టుబడిపెట్టిరి. 100 కి 66 చొప్పున
సొమ్ము తిరిగి వచ్చుచున్నది. ఈ మొత్తమును చేర్చుకొన్నచో
100 కి రు 8-0-0 కు వైగా పంపకము వచ్చియుండును. కాపు
దల పనులు నాకాసంచారము మున్నగువానికగు వ్యయము
లన్నియును నష్టమంతయును పోన 1912 లో చెన్నరాజధాని
నుండి 68 లక్షలు పంపబడినవి. మొత్తము హిందూదేశము
నుండివచ్చునీకర మాదాయములో నీసొమ్ము నాలగనంతు.

అంత విశేషధనము నొసంగు రాష్ట్రమున నీటిపల
నేమి పనులుచేయబడినవి. (1901-02) = (1911-12) సంగ
త్యములకు మధ్య ఇండియా పెట్టుమొత్తముమీద నీటిపారు
దల నిమిత్తము 11 కోట్లు వ్యయపరపబడినవి. మన రాజధాని
క్రింద. దీనిలో 1 కోటి 14 లక్షలు 100 లో 10 వ వంతు
మాత్రమే వ్యయపరపబడినది. క్రొత్తపనులకు ప్రతిసామునను
11 లక్షలుమాత్రమే వ్యయపరప బడుచున్నవి.

నేనిసంతకర్త మాదాయ వ్యయపట్టికను చర్చించుచు
ఇరువదారులకు గూర్చియు నీటిపారుదలను గూర్చియు దొర
తనమువారు నమానముగ నాలోచించుటలేదని విన్నవించినందు
లకు నీటిపారుదలకు కావలసినసొమ్ము సమకూర్చుటలో కష్ట
మేమియునులేదని సర్ హాల్లెల్లస్టా అర్థగారునుడివిరి. గోదా
వరి కృష్ణాదుల ఆనకట్టలపనులను గత కతాబ్దమునందలి కడ
పటి అర్థభాగమునవ ప్రారంభమునందే ముగింపబడినది. అది
మొదలు నేటివరకును చేసినపనులలో మేయారు రు.పి.ల్య
పనులే నెద్దవి అట్టివో దొరతనమునాకి డబ్బుకు వెనుక
ముందు చూడవలసిన అవసరమే లేకప్పుడు వారి యుపేక్ష
యనుసర్థతనే నంగీకరించుటయే యని నూచించుచున్నది.
పెట్టుబడి కూడిరాదను కారణమున తుంగభద్ర పనులుమున్నగు
పెద్దపనులనుమానుట యుక్తముకాదాయను విషయమును
మీరు తెన్నగా నాలోచింప వలసియున్నది. అందుకు లేటు హెచ్చింపరలెను. అట్టి యరకాశముకలిగినచో
నిరంకుశాధికారులు చిత్తమునచ్చిట్లు లేటుహెచ్చించెదరను
భయమొకటికలదుగాని అట్టిభయముకలుగకుండ మనముజాగ్ర
తపడవచ్చును. ఆ ప్రాంతివాసులు చుంచిచెడ్డల నాలోచించి
హెచ్చుసొమ్మునియ్యదగును. ప్రస్తుతముట్టి ఏర్పాటులన
కొంత ఇబ్బందికలిగినను మును కలుగనున్న లాభమునాలో
చించి ఈ ఇబ్బందికలంకరాదు. హిందూదేశమునందలి నీటిపను
లిపనులవలన వచ్చుచున్నలాభమునకు మించునందేకొత్తదను
లను దొరతనమువారు చేయరలెననుగూడ నేజనూచించినాను.
కాన నీటిపద్ధతి నవలంబించి ఇండియాదొరతనముకారు నీటిపను
లకొరకు విశేష మొత్తము వ్యయముచేయుటయో రాష్ట్రీయ
దొరతనమువారు విశేష మొత్తమును బడులుపుచ్చుకొనట
కంగీకరించుటయో చేయనంతకాలమును గొప్ప గొప్ప
పనులు కీక్రముగ జరుగ నేరవని నానమ్మకము.

నూతుల బావుల నీటితో వ్యవసాయము చేయుటను
గూడ మిరాలోచింపవలసియున్నది. బావినిశ్చితో 1911-12
సంవత్సరమున సంయుక్తపరకాలలో 80 లక్షల 80 వేల
యకరములను పంజాబులో 80 లక్షల 40 వేల యకరములను
సాగుచేయబడెను. మన రాజధానిలో 1,442,280 యకరములు
మాత్రమే సాగుచేయబడెను. సాతాళ నూతులను త్రవ్వకాఖ
వారు చేసినపని జ్ఞాపూపాత్రముగ నున్నదిగాన నీవలన చాల
ఫలితము గలుగునని ప్రజలను ప్రభుత్వమువారునుగూడ విశ్వ
సింపదగును. భూమిని బాగుచేయుటకు వ్యవసాయదారులకు
బదుల్లు నిచ్చుటకు చేయబడిన కాననము ననుసరించి రివిన్యూ
పుస్తకములను వ్యవసాయక సంఘములను అధికారేతరులగు
ప్రజలను చక్కగ పరిచేయనేలేదు.

స్థానిక సభలలో నెమ్మకొలు పద్ధతికి ప్రవేశపెట్టు
ట నా చేస్తు రాజధాని నొరతనము వారి తర
రాజధానుల ప్రభువులకంటె వెనుక జిక్కియు
న్నాడు; నెమ్మల రూపము వారికంటె నెమ్మల వంతుప్ర
కాశము పన్నును కనుక చేయుచున్నాడు; నెమ్మల నింకను
పొచ్చిందల గుండు అభిప్రాయము గలిగియున్నాడు. పశు
వుల బండెల నొడ్డవలది ఆనాడును ఇతర రాజధానులలో
స్థానిక సభలను చేయుచున్నది. ఈ రాజధానియందును అట్లు
చేయుట అపేక్షితము. స్థానిక జిల్లా సభల అధ్యక్షులుగ
ఆసదికారులు నియోగింపబడ కుండుటకు కారణమేమియు
గానము. ఆ స్థానమును అలంకరించి శత్రుసంధమునగు పూచీ
లను నిర్వహించగలవారు పశువులగుట. వారి చేర్చు మీకు
నోచక మానదు. బోర్డులలో నెమ్మకొలు పద్ధతికి ప్రాబల్య
మేర్పడి జనుమేలబిందు రాద్ధిగ్రహించుట కష్టముగనున్నది.
ఏదియెట్లుగను ను నిరీత కావములకు లోబడినది.

Manager
C/o Amrutanjan Depot,
Erere Road, Bombay.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 4-తేది

మంగళవారము.

ఇరువదియొక్కటవ రాష్ట్రీయ

సమావేశము

సమావేశము

నేటిదినము నెట్లొకప్పుడు వరమున మనరాజ ధానియొక్క ఇరువదియొక్కటవ సమావేశము కూడినది. కా. రావుబహదూరు బయ్యా వరసిం హేశ్వర శర్మగారు గ్రాసనాథపత్యము నహించి నారు. కా. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగ ప్రతినిధులకు స్వాగతమిచ్చి నారు. ఈసమావేశమున నివసదినాలుగు జిల్లాల ప్రతినిధులును తెలుగువారు, అరవవారు, కన్న డులు, మలయాళులుందురు. కావున సాధారణ ముగా విషయము లన్నియును నాంగ్లభాష లోనే చర్చింప బడుచున్నవి. ఈయనారాను సారము గానే మనయందగు శారవసీయ సభ్యుల యుపన్యా సములును నాంగ్లముననే రచితమయినవి. వీరు పుర యుపన్యాసముల లోను రాష్ట్రీయ సమా వేశపు సాధక బాధకములు పూర్తిగా చర్చకు రాలేదు. శర్మగారు రాజ్యమును తడవలేదు. కృష్ణారావుగారు విషయము నెత్తిగొని కాంగ్రె సేల జరుగబడ వలయునో ఆకారణముల చేతనే రాష్ట్రీయ సమావేశములు జరుగవలెనని రాష్ట్రీయ సమావేశము లవసరముకానని వాదించు కొంద రాంగ్లలకు ప్రత్యుత్తరమిడువారైరి. అయిన నీ దక్షిణ రాజధానిలో మనకు సంబంధించి భాషా ధారమును బునాదిగాగొని యాంధ్రరాష్ట్రీయమును నిర్మితము గావలయునని యాందోళన బలముగా జరుగుచుండు సీతరుణమున నీయిద్దరాంధ్ర నాయ కులు దేశ భాషా సమావేశముల ప్రశంసయే యెత్తక పోవుట ఆశ్చ ర్యకరము. రాష్ట్రీయసమావేశమున కధ్యక్షత నొసంగినందులకు తాము కొందర కనిష్టమగు నాంధ్రరాష్ట్రీయప్రశంస చెప్పుట కృతజ్ఞతకు లోప ముకలుగజేయునని కా॥ శర్మగారు కొకవేళ తలంచిరి కాబోలును. కా. కృష్ణారావుగారికి గలకారణములే మో మేమెరుగము. వీరిననుసరించి “మనమిదివర కును చర్చలచేతను, విచర్చలచేతను, తీర్మానముల చేతను మిక్కిలి మంచిపనిచేసినాము. హైందవ మానసమున బాధ్యత, దేశభక్తి, ప్రజాహితేషవన పరత్వము అంకురింపజేసినాము. హైందవవిషయ ములలో క్రమాభివృద్ధి నందుచుండు మగ్గుతరు బ్రిటనులో పుకొల్పి హైందవదర్శములపక్ష మునను హైందవులయొకలయెడ ను సానుభూతిని కలిగించినాము. హైందవజాతి సరియైనట్టియ న్నాయమైనట్టియమార్గములనభివృద్ధియగుటకుమన ప్రయత్నములను కేంద్రీకృతముచేసి నిర్మాణము నకు బూనవలసియున్నాము. బయటిసహాయము మీదను సానుభూతిమీదను నింతకాలము మిక్కి లియొక్కవగా ననవసరముగా నాధారపడి మనబ

లమును మనశక్తులను నభివృద్ధిచేసికొనక నిలిచినా రము. స్వయంసహాయము, ఆత్మవిశ్వాసము, స్వాతంత్ర్యము, శేషభక్తి, ధైర్యము, ప్రజాహిత జీవనము, సానుభూతి సహకారములు, పరస్పరవి శ్వాసము మన యన్ని ప్రారంభములయందును నన్ని కార్యములందును మనకు సాధనములు కావలసియున్నవి.” వీరియాదర్శము వీరిని తప్పక భాషాధారవిభాగములనుగురించి ప్రశంసించుటకు బుకొల్పవలసియుండెను. ఇంతకాల మొకరికిమొక పెట్టికొనటయే మనకు పనియైయుండెను. అప్పుడు రాజకీయముగాచేర్చబడిననాలుగుజాతులుచేరి అన్య భాషలోసంభాషించినను కష్టముండలేదు. నష్టముం డలేదు. ఇందరు మొరపెట్టుచున్నారనుట యుండి నది. ఇప్పుడు మనకు కర్తవ్యము స్వయంసహాయ ము. అనగా ప్రజలలో నిబిడమైయుండు శక్తుల విజ్ఞంభణము. దాని కాయాభాష యాధారము కాకున్నచో సమావేశము వృథ. వట్టివాంఛికము. జిల్లాసమావేశములు లేవందులేమో. అవి జిల్లకు సంబంధించినంతవరకే విషయాలలోచన నెనర్పతగి యున్నవి. బనర్సుచున్నవి. ప్రజకు నిజముగాదేశ మునకు సంబంధించిన యుత్సవిషయము తెరుం గుటకు ఆభాషకు సంబంధించిన రాష్ట్రీయసమావేశ మే యుత్సమసాధనము. దేశీయమహాసభ తప్పక యాంగ్లమున జరుగవలసినందున ప్రజల కందులో విశేషము చొరవలేదు. ఉత్తమోప క్రమములు దేశమునకంతటికిని సంబంధించినవి వారి మానస ముల నాకర్షించి వారియందు దృఢాహము నింపిం గాని వారియభిమానము హైందవజాత్యభిమానము కాజాలదు. అంతవరకును దేశమున జనుల యభి మానము సంకుచితమగు స్థానికమై నిజముగా నభి వృద్ధి కొకతీరున నాటకమగుననుటకు సంధేహము లేదు. దేశీయమహాసభయొక్క యాదర్శమగు ప్రజావిజ్ఞానపక్షముగా జూచినను భాషాధారవిభా గమే యుత్సవసరముగా గన్పించుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో మానాయకులు ఆధోద్యమ మూలాధారములను బోషించి రాష్ట్రీయసమావేశ మునకునివేదంపకుండుటకోచనియము. ఈయొక్క లోపముదప్ప కా॥ శర్మగారియు కృష్ణారావుగారి యు నుపన్యాసములు సమయానుకూలము లు సారవంతము లయియున్నవి. వారు ప్రశంసించిన యన్ని విషయములను గురించి విమర్శించుట మా ప్రస్తుతకార్యమునకు మించినది. కాని కా॥ శర్మగారు ఇదివరకు నెవ్వరుత్రొక్కని నూతనమా గ్గము నొక్కటిని త్రొక్కి స్వపరిపాలనను సంపూ ర్ణముగా నియ్యవలసినదని కోరుటను మాత్రము ఎత్తి చూపకుండ జాలము. ఈ సందర్భములో వీరు నుడివిన ప్రతివాక్యమును వీరి దార్శన్యమును నిర్భ యత్వమును స్వాతంత్ర్యమును బాహుటముగా ప్రకటించు చున్నది. మనరాజ్యతంత్రమున నిప్పు డుసరియైన పద్ధతులు లేవనియు పరిపూర్ణ స్వపరి పాలన నిచ్చినగాని యట్టిపద్ధతులు నెలకొల్పుటకు వీలులేదనియు వీరి యభిప్రాయము. ఈదృష్టితో వీరు జపాను, ఆస్ట్రేలియా, కనడాలు చరిత్రమును మన రాజకీయ చరిత్రముతో పోల్చి విమర్శించి నారు. ఆదేశములయందు ప్రభుత్వములు ప్రజా నిర్మితములు. ప్రజలశక్తి వారములమున ప్రజాహితమునకు వినియోగ మగుచున్నది. అందుచేత వారు తగినపన్నులు నైచుటకుగాని కావలసిన యప్పులను దీసికొనుటకు గాని సేకరించిన ద్రవ్య మును దేశహితైక కార్యములగు విద్య, పారిశుధ్య ము మున్నగు వానికి ధారాళముగా నుపయోగిం చుటకుగాని వెనుదీయరు. కాని బయటినుండి ప్రభు త్యాధికారమును స్వీకరించి పాలించు మనదేశ ములోని ప్రభుత్వముల వంటి ప్రభుత్వముల పారు

తమ యధికారము నిలచుటకును శాంతి నెలకొని యుండుటకును నెంతవరకు కావలయునో అంతవరకే పనిచేయుదురు. అంతవరకు అప్పులుతీయ వలసి వచ్చినను పన్నులు నే య న ల సి వ చ్చి న ను ధారాళముగా ప్రవర్తించురు. కాని దేశోప యోగ కార్యములకు నచ్చునప్పటికి పన్నులు బరువగుననియు అప్పులుపెచ్చి పోవుననియు జంకి నిలబిపోదురు. ఏదోకొంత మిగిలిన ద్రవ్యమును విద్యావంతు లాందోళన కలుగజేయు కుండుటకై దేశహిత కార్యములలో వినియోగించుట కుద్య మింతురు ఈవిషయముల నన్నిటిని శర్మగారుమన ప్రభుత్వము వారు ఈసందర్భ సమయమున చేసిన వ్యయములకు సమన్వయముచేసి సిద్ధాంతీకరించి నారు. జపాను, ఆస్ట్రేలియా, కనడాలుప్పు పెరు గుటనుజూపి ముగ్ధితిని నిరూపించినారు. సంపూర్ణ స్వపరిపాలన నిచ్చినవెంటనే ప్రజచక్కగా నిర్వహిం చుకొన జాలకపోయిన చింతలేదనియు తామేచేసి కొనునది గావునకొంత నష్టము కలిగినను తరువాత నభివృద్ధిరాక పోదనియు నూదించినారు. స్వపరి పాలన విషయమునెంత ధృఢముగా జెప్పిరోదానికి సంబంధించినదగు నైనిక విషయములను నంతదృఢ ముగానే నాపించినారు. ఇప్పటి రాజభక్తి ప్రదర్శ నము కొందరాంగ్లలు నిర్ధారణచేయ జూచుకొని ఆంగ్ల ప్రభువుల భీతిచేతబరిగినది గాదనియు భీతి పెట్ట జూచినంతకాలము అల్లరిపెరుగుటయు నొదా ర్యము చూపుటచేత, ససమాన భక్తిప్రజ్వ రిల్లుట యు గనునింపవలసినవిగా నున్నవనిచెప్పి ఆంగ్ల భూమిలో మనయెడల నమ్మకముగలదని వేనోళ్ల చాటింపు వినవచ్చుచున్నను మనవిషయములను నిర్ణయింపవలసిన యాంగ్లలలో నిజమైనదృష్టి పథ విభేదము కలుగలేదని యచుమానపడుచున్నామ నని. నిజముగా బెల్జియములో జరిగినట్టి కథయే ముందీభూమిలో జరుగరాదని ప్రభువులకును మన కును నుండనేని మనసైనికబలము వేరుపద్ధతుల నిర్మింపబడవలసియుండుననియు హైందవులు దేశ సంతోష భారము నహింపవలసియుండవలసియు శర్మగారి యభిప్రాయము. ఇప్పటిస్వస్వము తగ్గిం పబడబోదు. మనయాధిక్యస్థితినిబట్టి ఇప్పటిరీతి స్వస్వ ముల నింక పెంచుటయు నసాధ్యము. కావున హైందవ నాలుగిరుపద్ధతి నెలకొని తీరవలెను. బ్రిటిషుప్రభువులు హైందవులను నిజముగా నమ్మి చున్నారనుటకు కార్యమున జూపి తీరవలసియు న్నారు. హైందవయోధులను సైనికోద్యోగులలో నుత్తమస్థానముల కనుపవలసియున్నారు వేయేల హైందవభూమినే బ్రిటిషుబలముగా నొనర్చుకొన వలసియున్నారు. ఇప్పు డెంత ఘోరయుద్ధము జరి గినను రాష్ట్రీయులు మానవసమానత్వ సిద్ధాంతము నంగీకరించి సర్వమానవ సాభ్రాతృత్వమును హృ దయమున నిడికొని ప్రవర్తించుననుచుట కల్గ. ఒక్క ప్రబలరాష్ట్రము పోయిన మరెయొక్కటి తప్పక పైకిలేచుచుండు ననుటకు తూర్పుదెసను నేటికే కనుపట్టుచుండు నాశాంకురములే సాక్ష్య ములు. కావున హైందవలాభమును బ్రిటిషుసా మ్రాజ్యలాభమును రెంటిని విడదీయక రెండును నొక్కటియే యనుకొని శర్మగారి నుపన్యాస జ్ఞాపక ముంచుకొని మనకు ప్రభుస్థానముననుండు బ్రిట నును ప్రవర్తించుట యత్సవసరము. శర్మగారు చెప్పినట్లు ఆంగ్లమును మానవులు వారికిని స్వార్థ పరత్వము కలదు. మొకటవారి యొక్కయు, వారి వారి యొక్కయు, మేలును జూచుకొనక పోరు. ప్రస్తుతము తమకుకొంత నష్టముగా దోచినను నొదార్యముతో నడచుకొనిన యెడల తుదకు లాభమగు ననుటవారు గ్రహించుటయు కష్టమే. కాని మనయందు తగిన మనోబలముండి ధైర్య

బిరోపా మహాసంగ్రహము

ఇంగ్లండు

దోవరుమీద జర్మను విమూనము

లండన్ మే 3:— అగ్నేందు వైపునుండి దోవరుకు వచ్చుచున్న జర్మనువిమాన మొకటి అగపడినది. దానిపైకిరంగులు కాల్చి పారబోయి. విమానము బాంబులు పేలుతేను.

నై మానికులు బాంబులు వేయుట.

లండన్ మే 3:— కన్నులార చూచినాను 30 వ తారీఖున ఈక్రిందినా ర్థము తెలిపెను:— కొద్దికొలదినుండి మనవిమానములు మంచిపని చేయుచున్నవి. స్టాడెక్, తిల్లు కోర్టు రామ్, రాబిట్స్ ప్రేమ నుల మీద ను మ రియితర ప్రదేశముల మీద ను బాంబులను వేసిరి. జర్మనువిమానములతో యుద్ధముకూడచేసినారు. మన విమానము ఒకటి జర్మనువిమానమును కాలక్షైపునకు తరిమి నది. జర్మనువైమానికుడు ఏమిటోచక క్రిందికిదిగిపోయినాడు. కోర్టురామ్మీద బాంబులనువేయుట చాలవైర్వమైనది. కాని అక్కడ మనవైమానికులలో ప్రసిద్ధుడయిన వాడొకడు చనిపోయినాడు. ఇతడు ఒక్కడే ఒకవిమానములోకొని కోర్టు రామ్ కు కల్లి 300 అడుగుల క్రిందికి వచ్చి రైలుప్రేమను మీద బాంబులు వేసినాడు. క్రిందినుండి అతనివై అగ్నివర్షము కురిసింది. అతనితోడకు వెద్దవెట్టిరినది. ఇతడుక్రిందికిదిగి క్రతువులకుచిక్క ప్రాణమును రక్షించుకొన గలిగియుండెను. కాని విమానమును పోగొట్టుకొనటకు యిష్టములేక క్రిందికి రాలేను. దానిని అటకముచేయుటకు కొంచెము క్రిందికి దిగెను. అప్పుడు మరల గుండుదెబ్బ తగిలినది. దగ్గరనున్న బ్రిటిషు వైమానిక గృహమునకు వెలిపోక దెబ్బలు తగిలిన యెడకు మండెను. తరువాత తానుయొక్కదనంబు బయలుదేరికొక అక్కడికి వెల్లిగి తాను చేసినపనిని అధికారులకు తెలిపి కొంచెము సేపటిలో ప్రాణములను వదలెను.

యుద్ధము.

కడదినవారము ఎడమవైపుఁజున్న బ్రిటిషుసేన నిశ్చలముగా పోరుచుచుండెను. బ్రిటిషుసేనల వైర్వసాహసములలో నూతనభాగమైననుల్లించుటకు తరముకాదు. ఒకచోట కొంత మంది బ్రిటిషు సయినీకులు ఒకఫిరంగితో కండకములొందుండి. జర్మనీవారు వచ్చిమీదపడుచుండిరి. వీరు జర్మనులపై ఫిరంగిగుండ్లను వదలుచుండి వీరిలో రిగురు చనిపోయిరి. అన్నదమ్ములు ఇద్దరు మిగిలియున్నారు. తమ్ముడు కూడ చనిపోయెను. మిగిలినఒక్కడు వైర్వముచేసి జర్మనులను దగ్గరకురానిచ్చి వారిపై ఫిరంగిగుండ్లన్న వదలెను. జర్మనీవారు తాళలేక వెనుకకు వెల్లిపోయిరి. ఫిరంగికాల్చిన బ్రిటిషు వైనికునికూడ దెబ్బలుతగిలినవి.

సార్వేతు వైర్వము.

ఫిరంగిగుండ్ల దెబ్బలకు కునకలై వెలిపోనదిగాని ఛాల మారులు తెగిపోయినవి. బ్యాటరీకి 9 మార్లు తెగిపోయినది. ఒకసార్వేతు జర్మనులు అగ్నివర్షము కురిపించుచున్నను లెక్కనెయక తెగినప్పుడల్ల తిగెను బాగుచేసెను.

రిక్రూటు మనుగులు.

లండన్ మే 3:—ఇప్పటివఱకుండినచిన్న ఒకరైల్వేగా మునలన ఇట్లు తెలియుచున్నది:—జర్మనీవారి సముమేలైన ఒకటి అకస్మాత్తుగ కనుపడగా రిక్రూటు దానిని ముంచుటకు యత్నించినది. కాని సముమేలైన టార్పెడోను ప్రయోగించెను. దైవీయశు పడవ వెంటనే వెల్లికళానులలో రెండుమందిని రక్షించినది. దైవీమీదకూడ నొకటార్పెడో వేయబడినది. కాని దైవవశమున తప్పిపోయినది. దైవీ ఒక పడవను వదలి వెట్టినది. దానినంద రక్షింపబడిన కళాను లుండిరి. వీరు వెడ్డతో పడవను నడుపుకొని వెల్లిపోయిరి. వీరిని జర్మనుసముమేలైన ఎదిరించగా నలుగురుకు దెబ్బలు తగిలినవి.

ముతో శాంతముగా లోపములను జూపినయెడల స్వతంత్రాభిలాషియులోక పరిణామ పక్షపాతియు కార్యానుకూల దృష్టియుతును నగు నాంగ్లముతను గొనలేకపోడు. మన పరస్పర సంబంధపు విలువ యాతని నడవడిమీద నెంత యాధారపడియున్నదో అంత ఇకముందు మన నడవడిమీదను నాధారపడి యుండగలదు.

జర్మనీవారి టార్పెడో పడవలు.

కొన్ని బ్రిటిషు డిస్ట్రీక్టులు, ఉచ్చివ. వీనిలో రెండు జర్మనీవారి టార్పెడో పడవలను తరుమ నారంభించినది. తక్కినవి సముమేలైనను వెదకినవి. ఈపడవలను ఇంగ్లీషువారు త్వరలోమించి, పడవలను వేసి, కళానులను రక్షించిరి.

‘బాన్సుడాను’ అనుపడవ దెబ్బతగిలెను.

‘బాన్సుడాను’ అనుపడవ దెబ్బతగిలి యార్మతుపట్టణమునకు వచ్చినది. కెప్టెనుకు దెబ్బతగిలినది. కెప్టెనుముతీరమున దీనిని, జర్మనీవారి టార్పెడోపడవలను చొరటము జరిగి ఈ ప్రమాదముకలిగినది. కొలంబియామీద 17 గురు కళానులుండిరి. వీరిలో పరవాదుగురు చనిపోయిరి. రక్షింపబడిన ఒకరును బాన్సుడానులో నెక్కివచ్చిరి. కొలంబియా టార్పెడో తోలి మునిగిపోయినది. ఒకజర్మనువానికునికూడ నిది తీసికొనివచ్చినది.

పరానువారి స్త్రీయరు మనుగులు.

‘యూగో’అను పరాను స్త్రీయరుమీద, జర్మను సముమేలైన ఫిరంగులను వేసినది. కాని ప్రయోజనమేమియు లేకపోయినది. సముమేలైన తరుమచున్నను ఒక పడవ వచ్చి కళానులను రక్షించినది. మూడుగుండ్లు పడవకుట్టును పడినవి. చిరగతు సముమేలైన యూరపును టార్పెడోచేసినది.

జర్మనీ

జర్మనీవారు ముందునకు పోవుట.

నైనిక నిశ్చలుల యభిప్రాయము.

లా హోరు మే 3:—సి. మి. కే జెట్టు యొక్క లండన్ విలేజి రిమే 1 తేదీని యిట్లు తంతిసంపు మన్నాడు. టిల్లిస్టా నుండి యాకాన్యముగ జర్మనీ వారు ముందునకు పోయిరిగద. ఈ యుద్ధము మొత్తముఖ్యమైనదో జెప్పటకు వీలులేదు. మిలిటరీఅధికారు లీవిషయము ముఖ్యమని యెంచుచున్నటులు టుయమ్మప్రతీక వీటరు గ్రాడు విలేజికును వ్రాయుచున్నాడు. బ్యాట్ల సమగ్రతీర పంతున్న రాష్ట్రములవిషయమై యుద్ధారంభమున జర్మనీ వారు తలచవలెనది. వారు మొట్టమొదటవేసికొనిన మిలిటరీ యెత్తులనుబట్టి నడచుకొనిరి. ఈకారణముచే వీరు దీనికేమియు ప్రాముఖ్యమిచ్చలేదు. దీనినిబట్టిమాడగ యుద్ధములో తమ కేమియు దీనివలన లాభముకలుగునని చూచినట్లులేదు.

స్వీడను

స్వీడను స్త్రీయరుపై టార్పెడో వదలుట.

లండన్ మే 3:—దెక్కార్కు చేతమునందలి లెంవిగ్ నుండి ఈక్రింది రైల్వేగాము వచ్చినది:—ములుకు పోవుచున్న ‘ఎల్లిడా’ అను స్వీడను చేతపు స్త్రీయరుపై ఉత్తర సముద్రములో జర్మను సముమేలైన టార్పెడోను వదలినది. దీని కళానులలో చనిపోగా బ్రతికిన వారు 18 మంది లెంవిగ్కుకు వచ్చిరి.

అమెరికా

‘గల్ఫులైటు’పై టార్పెడో వదలుట

లండన్ మే 3:—గల్ఫులైటు అను అమెరికను స్త్రీయరుపై జర్మను సముమేలైన టార్పెడోను వదలినది. కెప్టెను, ఇద్దరుకళానులు చనిపోయిరి. ఈవర్త అమెరికను అధికారులకు అగ్రహమును కలిగించినది.

వార్తాప్రతికలు యందుకు తగిన కాన్ఫిరేషన్వలెనని కోషముగా వ్రాయుచున్నవి.

ఇటలీ.

సిలియ సర్వెసు ఉద్యోగి—యుద్ధము.

జర్మనీవారి ఆహారపదార్థములు.

సిన్యా మే 3:—ఇవివరకు హిందూదేశములో సిలియ సర్వెసుపనిచేసిన సుప్రసిద్ధుడగు ఒకఉద్యోగి పుస్తకము ఇటలీ చేతపురాజధానియగు రోమనగరమునందున్నాడు. వీరుపత్రికలక్రింద వ్రాయుచున్నాడు:—క్రొత్తపటవచ్చినను జర్మనీ వారికి చాలకాలమువరకు ఆహారపదార్థములు చాలవు. ఆహార పదార్థములకు సంబంధించి కొన్ని నియమములు చేయబడినవి. వీనిప్రకారము ప్రజలు సమచుకొనుచున్నారని కొందరుకొనుచున్నారని కాని ఇట్లు జరుగుట లేదు.

ఇటలీయుద్ధములో చేరు నియమమై ఎగ్లెన అడిగిన యెడల మాకు తెలియదని చెప్పడని అధికారులకు ఉత్తరు విచ్చిరి. కాని సంగతి సందర్భములను పట్టి చూడగా ఒకటి రెండు మానసులో చేరునట్లు తోచుచున్నది.

దక్షిణహిందూస్తానము

21వ చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ

స్పెకారులో సమావేశమగుట

(మా ప్రత్యేకవిలేఖను వదలుచుండి)

స్పెకారు మే 4:—చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ నేను మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు స్పెకారులో లక్ష్మీవరసరెడ్డి గారి పురమందిరములో, ఆనరబిలు, రావుబహద్రుల బయ్యారసింహేశ్వర కర్మగారి యాజమాన్యముక్రింద జయప్రదముగ ప్రారంభమయినది. చెన్నరాజధానియందలి నానాభాగములనుండియు,ప్రతిభులు, విచ్చేసిరి. మొదట కాతా శ్రీరామ శాస్త్రిగారు ‘మండేహితరమును ప్రార్థన మొనరించిరి. పిమ్మట ఆనరబిలు ఆమంచన కృష్ణారావుగారు సభ్యులకు స్వాగతమిచ్చిన తరువాత, కర్మగారుగ్రాసనమలంకరించి తమ యువస్వామమునుచదిలిరి. విమతానిధారణ సభ కూడుట తో నేటికి సభ ముగిసినది.తెరిగి రేపుసభ సమావేశమగును. 200 ప్రతినిధులు 80) మంది ప్రేక్షకులును సభకువిచ్చిరి. చాలమంది కాసనసభ్యులును జయించారును గొప్పవారును వచ్చిరి. గంధి దంపతులకు పురుగు స్వాగత మొసగబడెను. శ్రీష్టా గుంటూరు జిల్లాలనుండి వెళ్ళుచుండి వచ్చిరి.

నీలగిరి వాలంటీరు పటాలము.

గవర్నరుగారి ప్రసంగము.

ఉరకనుండలము మే 3:—నేటి సాయంకాలము గవర్నరుగారు నీలగిరి వాలంటీరు పటాలముకు హోబ్బర్ పార్కులో పరిశీలించిరి. గవర్నరుగారు ఈ పటాలమునకు ఆనరరీ కర్మగారున్నారు. సముక్త పరిశీలనకు నాకుచాల ఆనందముగ నున్నది. మందుగుండు సాయమును తియ్యారు చేయు ఫ్యాక్టరీని మీరు 3 నెలలు కాపలాచేసి చాల సాహాయ్యము చేసినారు. మీ పటాలమునుండి 10 మంది ఆఫీసర్లు 129 మంది వాలంటీర్లు, 124 మందికేడెట్లు అట్లోబరు నెలఖరునుండి వెల్లింగుటనోలో డ్యూటీమీద నుండిరి. తరువాత ముందు గుండు సాయమును తియ్యారుచేయుఫ్యాక్టరీని కాపలాచేసిరి. ఇందుకు నేను నా గవర్నరుమొట్టు పక్షమున వందవలయు న్నించుచున్నాను. అని గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

పతకముల బహుమానము.

చాలకాలము నుండి మిలిటరీలో పని చేయుచున్న జె. హెచ్. వావ్తా, జె. ఏ ఎవరెట్, ఆర్. హెచ్. రాలఫ్, ఏ. ఈ. ఇర్విన్, ఆర్. యన్. స్మిత్, ఏ. స్ట్రాట్, డబ్లియూ. కాలిన్సు అను వారికి గవర్నరుగారు పతకముల విచ్చిరి. ఉదకమండలము పోలీసులలో పనిచేయుచున్న సార్వేత బెయిలికి గవర్నరుగారు పోలీసుపతకమును యిచ్చుచు ఈక్రిందివిషయములను చెప్పిరి:—బెయిలిగారు 1846 నెంబిలో ఐరంకు చేతమునంగలి కాన్సులో పుట్టిరి. 1878 లో నేనలో చేరి. 1878 లో మాట్లాటా నాకరీచేసిఆనంద త్సరమే ఇండియావచ్చిరి. 1883 నెంబిలో బర్మావై 1885లో బర్మాయుద్ధమునందుపోరిరి. అప్పుడు ఆ యనకు ఒక పతకము వచ్చినది. 24 నెంబిల నేనలో పనిచేసి పింధువు పుచ్చుకొని మదరాసుపోలీసులో చేరిరి. కాబట్టి యానకు మొత్తముమీద 46 నెంబిలనుండి రాజసేన చేయుచున్నాడు వీరు ఉద్యోగములో ఒక్క తప్పైవను చేసి ఎరగరు. 1906 సంవత్సరములో యుర్రాజుగారు మదరాసు వచ్చినప్పుడు, సార్వేతుబెయిలిగానిని ప్రత్యేకము డ్యూటీమీద మదరాసుపంపిరి 1918 నెంబిలో వైస్రాయిగారు వచ్చినప్పుడు కూడ వీరిని మదరాసుపంపిరి. డిల్లీకర్మగారుకూడ అప్పటిగవర్నరు సిఫారసుచేసి వీరిని ఢిల్లీపంపెను. 1912 నెంబి వీరికి దర్బారు పతకము వచ్చినది. యుద్ధము పూర్తంభమైనపు టి నుండి మందుగుండుసాయమును తియ్యారుచేయు ఫ్యాక్టరీని కాపలాచేయుచున్న నీలగిరి వాలంటీరు పటాలములోచేరి రెండునెలలు చక్కగా పనిచేసెను. అంతట యాయనకు కార్పొరల్ గా ప్రమావనైనది. ఈపతకమును ఆయనకొక్కాకు గుచ్చుటకు నాకు చాల సంతోషముగ నున్నది.

కూనూరు వార్తలు

కూనూరు మే 4:—నిన్న సాయంకాలము సర్వేడెక్ నికాల్సన్ గారు వారిభాగ్య తిరువాన్కూరు మహారాజు గారిని సత్కరించుటకు పోటించిరు చేసిరి. పురప్రముఖులందరినివీలించిరి. ఆనేక ఆటలనుఆడిరి.మహారాజుగారువచ్చి అందరితోను చక్కగమాట్లాడిరి ఇక్కడకున్న కొచ్చినుహారాజుగారు తిరువాన్కూరు మహారాజుగారిని దర్శించిరి.

రేపు తిరువాన్కూరు మహారాజుగారు ఉదకమండలమునకువెల్లి గవర్నరుగారిని దర్శించురు.

తిరువాన్కూరు మహారాజుగారు కూనూరు క్లబ్బును దర్శించుచుండుటకు అంగీకరించిరి.

కూనూరు మే 4:—జిల్లు ఓట్లు ఫిట్టు మేజరు క్రిక్ పాటిక్, మేజరు పోల్స్సు, డాక్టరు సింసను, కర్మలు లిడ్జి, మేకే, నంజంటు. గొంగిలు, బెర్రిపును గొరిటిల కూనూరు ను దర్శించిరి.

కన్నడభాషాభివృద్ధి సభాసమావేశము.

బెంగళూరు మే 3:—కన్నడభాషాభివృద్ధి చేయు నిమిత్తమే రాష్ట్రము చేయబడిన సభను కన్నడి మధ్యాహ్నము మైసూరు రాజ్యమునందు సీనియర్ కాన్సిల్లరుగానున్న హెచ్. వి. సంజుండయ్యగారు మునుమున్న ప్రారంభించిరి. బెంగళూరునుండి తంతువచ్చెను. వారు రెండుగంటలకాలము పర్యవేక్షించిరి. మైసూరురాజ్యమునందు బిరుదును బహుగింపబడుచున్న భాషాక్షేపించునో గలుగు నుపద్రవమునుగూర్చి చెప్పిరి. మైసూరుమహానాథావారియు ద్వయమున తమకుల సామానుని తంతిమూలమున దెలిపిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి స్వచ్ఛంద నాళిక సైనికులు.

బొంబాయి మే 3:—బొంబాయి స్వచ్ఛందనాళిక సైనికులలోను పులిస్టులగు నిర్దేశక సైనికులకు లెఫ్టినెంట్లు పదవి నిచ్చునట్లు లెఫ్టినెంట్లు నందు పురస్కరించబడింది. వీరెవరన, సాలిసటరుగారైన మెసర్స్ హెచ్. పి.టి. లాటి. కాన్సుక్లెన్లలోని ఎ. డబ్లియ్య. వాకరుగారు. క్వడేశమునున్న పురు లాటిగారు డబ్లిచ్ అండు కాంబిడ్జి ఖాకర్ కోర్టునుండు లండన్ లెఫ్టినెంట్ గేడుసంధున జేరియుండిరి. వీరు కాన్సుక్లెన్ అనుయాయ పందెము లలో నుపగ్రగియు.

మొంబాయి స్త్రీమరు.

బొంబాయి మే 3:—ఏప్రిల్ 17 తేది టపాలలో బయలుదేరిన సాన్సెటియన్ రోడ్ రాబోవుకుక్ వారము అనగా ఈనెల 7 తేది యదయమున 6 గంటలకు బొంబాయిచేర కలసియున్నది.

మార్వారీ విద్యాలయము

బొంబాయిలో కట్టుచుండుట.

బొంబాయి మే 3:—బొంబాయిలో మార్వారీ విద్యాలయము కట్టుచుండున్నది. దీనినిమిత్తము సేతురామనారాయణ గారు 6 వేలకు, సేతుదంగరాసిదాసుగారు 5 వేలకు, ఇచ్చి యున్నారు. ఈభవనమునకు 4 లక్షల రూపాయలవరకు అగునట.

బొంబాయి ఆరోగ్యశాఖా ప్రతిష్ఠాపన.

బొంబాయి మే 3:—బొంబాయి నగరప్రజల ఆరోగ్యమును అభివృద్ధి చేయవలెనని పాటుపడుచున్న రెండుసంఘముల సభలు సేతు సాయంకాలము జరిగినవి. బొంబాయి నగరములోని ఆరోగ్య శాఖయొక్క పెద్ద ఆఫీసును డాక్టరు టర్నర్ గారు శానిటరీ సంఘమునకు అనర్గి సెక్రటరీగా నున్నారు. వీరు ఈ క్రిందివిషయములను చెప్పినారు:—బొంబాయి నగరమునందలి పలు భాగములలోని ప్రజల ఆరోగ్యమును కనగొనుటకు నిరదు ఈ సంఘము తరపున డాక్టర్లు 6000 మాట్లు తిరిగి ప్రజలకు పారి శుద్ధిమును గూర్చి, ఆరోగ్యమును గూర్చి బోధించినారు. జేయిండ్లు పరిశుద్ధముగలేనని వీరు మునిసిపల్ ఆరోగ్యశాఖ వారికి రిపోర్టుచేసిరి. టెల్లిగ్రాఫ్ ప్రెస్ నిర్మాణస్థలమును యమై సుగాదిచారింది వారికి తగిన ఉపచారము చేయుటకును, దానివలన శిశుమరణములు తగ్గించుటకును, నీర్లాడుటకు ప్రత్యేక మొక్కపామునుపాపించిరి. ఈ 12 సం॥లనుండి శానిటరీ సంఘమువారు ఆరోగ్యమును పారిశుద్ధ్యమునుగూర్చి అనేక వ్యాసములను ప్రకటించి పంచివెట్టిరి. వారి నన్నిటిని యిప్పుడు పుస్తకరూపములో జపి కొద్దిభరము అమ్ముచున్నారు. ఇప్పుడు శానిటరీ సంఘమునకు తగిన ఇంటివసతి యేర్పడినందున రాజధానిలో యితర భాగములలోకూడ శానిటరీ శుద్ధి మానలదు అభివృద్ధి కలిగించి ప్రజలలో ఆరోగ్యమును పారిశుద్ధ్యమును గురించి కొత్తఅభిప్రాయములు కలిగించునను. బరోడా, దార్ వార్, బెల్గామ్, బ్రోచి, మొదలగు స్వతంత్ర సంస్థానములలో సారోగ్యసంఘములు ఏర్పాటు అయినవి. లోక్లు బోధించు, మునిసిపాలిటీలు, మిగిలిన స్వతంత్ర సంస్థానములలో కూడ ఈసంఘములుపాపించిన తరువార శానిటరీవిషయములనుచర్చించు ప్రతీకనొకదానిని పెట్టగలము. ఇండియాలో శానిటరీప్రతిక ఒకటిఅనవరము. యుద్ధము పూర్తియైనతరువాత బొంబాయిలో డే కి యా రోగ్య ప్రదర్శనమును నొకదానిని ఏర్పాటుచేయవలెనని ఆలోచించుచున్నాము. ప్రపంచమునందలి అన్నిదేశములలో ఉపయోగించునట్టి పనిముట్లను లెప్పించి ప్రదర్శించబడుచున్నాము.

క్షయరోగనివారణ సంఘము.

రెండవసభ యాసంఘమువారిది. ఈసభ వ్యవస్థాపకసభలో గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినది. దీనిపేర 5 వ బార్ని చక్రవర్తి గారు క్షయరోగనివారణ సంఘము. దీనినిపాపించి రెండుసంవత్సరములైనవి. రత్నబాలాగారు హిందూదేశములో క్షయరోగమును నిర్మూలము చేయుటకుగాను ఈసంఘమునకు చాలడబ్బును యిచ్చిరి. ఈసంఘమును స్థాపించిన తరువాత ఇది యే మొదటిసంవత్సరము. ఈరెండు సంవత్సరములలో 2 వేలకు వైగా క్షయరోగగులకు బోషణలనిచ్చిరి. ప్రయుయే పాతకాలలకు వెల్లి అందలి బాబులను భక్షించిరి. గొప్పవైద్యుల ఆరోగ్యమును గురించి ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. డాక్టరు 2 వేల స్థలములకు వెల్లి, క్షయరోగులకడ ఉండుట కలసి గెనునప్పుడులను గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. క్షయరోగము రావండ చేసికొను మార్గములను కూడ తెలిపిరి. క్షయరోగ నిర్మూలమును గూర్చి హిందూదేశమునందలి 21 పట్టణములవారు కోరగా వారికి కావలసినవిషయములు తెలిపిరి. మ్యూజియము, లైబ్రరీ కూడ ఏర్పడుచున్నవి. డబ్బు కావలెనని దేశీయులనుకోరగా నెక్కువ సాహాయ్యమురాలేదు. ప్రజల ఆరోగ్యమును సౌఖ్యమునుకోరవారందరు కలిసి సాహాయ్యము చేసినగాని క్షయ వ్యాధిని నిర్మూలము చేయుటకు వీలులేదు. ఈరాజధానిలో విశిష్టముగనున్న క్షయవ్యాధిని నిర్మూలము చేయుటకు ప్రజలు తగిన సాహాయ్యము చేయకపోవుట శోచనీయును. ఇక నెక్కువ సాహాయ్యము చేతుని నిమ్మరున్నాను. అని వ్యవస్థాపకసభ లయస్సగారు చెప్పిరి.

కలకత్తా

న్యాయమూర్తులగు చౌదరిగారు

కలకత్తా మే 3:—నిన్నటిరాత్రి కలకత్తానుండి యిట్లని తంతువచ్చెను. న్యాయమూర్తులగు చౌదరిగారిని కలకత్తాపై కోర్టునుండు నెవన్సుభాగమున ముఖ్యన్యాయకర్తగ నియమించిరి. హైదరాబద్ కిందని నొసంగుట కిదియే ప్రథమము గనుక నేటిముదయమున వారిన్యాయముదీర్చుచుండగ జూచునిమిత్తము కొంతమందిపాల్పెట్టునకుట్లును వ్యాజ్యకర్తల గొందరును నుంపుగాడిరి. న్యాయమూర్తులగు చౌదరిగారు తమన్యాయ పీఠము నలంకరింపగ నే జరులు నెమ్మదిగ వెడలిపోయిరి. తిరుచేయనలసినవి 18 కేసులున్నవి. ఇందొకటి మాత్రమేను. ఈకేసులలో నొక్కకు నైకోపియనుడు ముద్దాయిగాలేడు.

ప్రాండుబాంకు ప్రెస్సు కేసు.

ముద్దాయిల దరఖాస్తు.

కలకత్తా, మే 3:—ప్రాండుబాంకు ప్రెస్సు తరపున హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తులగు ఇమాంగారివద్ద నొకరిరఖాస్తు దాఖలుచేయబడెను. ఈదరఖాస్తునందు డైరెక్టర్లు మిల్టబక్కు ప్రతివాదుల కిచ్చుటకు వాదులకు తుర్తవుచేయవలసినదని కోరిన వాదిప్రతివాదులచే మానేజరుగా నియమింపబడెను. ఈతడు డైరెక్టరుగా కూడ నుండెను. అన్యాయముగ పనినుండి తొలగించినందులకై రూ 4,000 లను నష్ట మిచ్చువలసినదని వాది ప్రతివాదులపై యభిప్రాయముకావెచ్చెను. ఈప్రయంబుకు వాది డైరెక్టర్ల మిట్టబక్కునుగూడ జేర్చెను. కొంతకాలమునకు ముందు న్యాయమూర్తులగు చౌదరిగారి వద్దకుగూడ నిట్లే దరఖాస్తుచేయబడెను. అయితే అప్పు డాబుక్కుప్రయమున వాదివైని ఒక క్రిమినలుకేసు విచారణలోనుండెను కావున అప్పుడు ప్రతివాదులు పుస్తకమును బహిరింపను మాత్రము సెలవునొందిరి. ఆ కేసునందు వాది విడుదలచేయబడెను. కావున యిప్పుడు దరఖాస్తుచేయబడెను. ప్రస్తుతస్థితియొ దీర్ఘప్రక మెవ్వరినో నిర్ణయింప వీలులేదు. కనుక దరఖాస్తు త్రోసివేయడమైనదని యుద్ధిరవుచేసిరి.

కలకత్తా న్యాయస్థానమునందు దప్పి.

కలకత్తా మే 3:—డేవిపాదరాయ్ మొదలగు వారలు దాఖలు చేసిన అప్పీలునందు న్యాయమూర్తులగు చిట్టి బిచ్ క్రాప్రుగారు తీర్పుజెప్పిరి. పాపిపోయిన మదనడనునాత డెవరో తెలియదని ప్రాప్తుల చెప్పినది యెప్పుకొని. రంగూను బోవుట కాలము కలకత్తాకువచ్చెను. అయితే ఎమ్మడెనగందర గోళముచే నాతడు కలకత్తాలో నిలిచి పోవలసినవచ్చెను. సందేహపూరితకందరేసి అప్పీలును దాఖలు చేయనిచ్చిరి. తక్కినవారి యప్పీళ్లు త్రోసివేయబడెను.

బెయిలందరఖాస్తు

రాష్ట్రకంపెనీనుండి ఆయుధములను నుండుగుండు సామానులను బొంగిలింప కుట్రచేసినందులకై నరేంద్రనాథును మరి ముగ్గురికిని ఫిట్ (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటువారు శిక్ష విధించిగద. ఇందువై వీరు హైకోర్టున కప్పిలు చేసిరి. అప్పీలును త్రోసివేసిరి.

కలకత్తా స్ట్రాక్టోర్లుజడ్జి

కలకత్తా మే 3:—పాట్నాలో నెవన్సు జడ్జిగనున్న ఎఫ్ ఆర్. రో. గారు కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జిగ నియమింపబడిరి. వీరికి కదోగము అక్రింగుగ నియ్యబడినది. ఈ రోజు నుండి వీరు జస్టిసు నైచుగారితో కలిసి, కేసులను విచారించుచున్నారు.

బేకరుగంజి బందిపోట్లు.

డెబ్బయినుండి పట్టుకొనబడుట.

బాగసాయి మే 3:—బేకరుగంజి జిల్లా డివిజన్ బాగమునందు బిటిరల చాల బందిపోట్లు జరిగినవి. వీరిసందర్శనమున డెబ్బది మందివరకు పట్టుకొనబడిరి. రాసమాలీయను నతడు పట్టుకొనుచుండగ నికోధించెను. ఇతనినికూడ తుపాకీవేయగా, చేతిమీద డెబ్బతగిలినది. ఇతనితో పరువారుగురుకూడ పట్టుకొనబడిరి.

పరారీయైనముద్దాయి రోరకుట.

బారిసాయిట్రుకేసులో పరారీయైన మరియొకముద్దాయికూడ పట్టుకొనబడెను. చండీచరణకారు ఈ కుట్రకేసులో ముద్దాయి ఇతడు తనఇంటివద్ద సుహృదులరములో ఏప్రిల్ 29 వ తేది పట్టుకొనబడెను. చండి 14 వ తేదివరకు రిమాండ్లో నుంచబడినాడు. 14 వతేదిని ఇతనికేసు విచారణవచ్చును.

మరిరెండు బందిపోట్లు.

మరిరెండుబందిపోట్లు జరిగినట్లు బారిసాయినుండి తెలియుచున్నది. తాత టూబిసాయకు గ్రామములో అతని చాలియను వారి ఇంట్లో బందిపోట్లుజరిగినది. ఈబందిపోట్లు ఏప్రిల్ 22 వ తేదిని జరిగినది. దొంగ లొకనిని హత్యచేసిరి. ఇద్దరుకు చాల డెబ్బయితిగిలినవి. ఇందులో నొకరు చనిపోయిరి. పోలీసువారు సంగతిసందర్శనలను విచారించుచున్నారు.

హాజీ ఇస్లాముఅనువారి ఇంట్లో మరియొక బందిపోట్లు జరిగినవి. ఇతనిని భారీ ముఠాచేరి యను గ్రామము ఈబందిపోట్లు ఏప్రిల్ 18 వ తేది జరిగినది. దొంగలదగ్గర ఆయుధములున్నవి. దొంగలు ఇంట్లోని వారిని కట్టివెట్టి హాజీఇస్లామును చావత్నిరి. శ్రీలనుకూడకొట్టిరి. దొంగలు 2100 రూపాయలను దోచుకొనిపోయిరి.

70 మంది పట్టుకొనబడుట.

కలకత్తా మే 3:—ఈబందిపోట్లు సందర్శనమునపోలీసువారు డెబ్బయిందిని పట్టుకొనిరి. త్వరలోనే మరికొందరు కూడ పట్టుబడవచ్చును.

లావలోరు

లావలోరు ముట్టుకేసు

ప్రత్యేక కమిషనరులు విచారించుచుండుట.

అగ్రావరు వాజూలము
లావలోరు మే 3:—కమిషనరులు నేటిఉదయము పది గంటలకు సమావేశమై కుట్రకేసులో విచారణ ప్రారంభించిరి. ఫిర్యాదుపక్షమునకు, ముద్దాయిలపక్షమునకు, ఇవివరకు పంచేసిన న్యాయవాదులే ప్రస్తుతమును వాదించుచున్నారు. రాఫ్ అలీగారు మరివలగురు ముద్దాయిల పక్షమునకూడ పనిచేయుచున్నారు. రూపసింగు అనునతడు నాథకుసింగుతో కూడ పట్టుకొనబడెను. ఇతనిని ఫిరోజ్ పురముజిల్లా నివాసము. ఇతడు కోర్టులో హాజరువెట్టబడెను. ఇతడు 22 వ ముద్దాయి పంజాలు దొరతనమువారి యుత్తవుననుసరించి లావలోరుపోలీసు నూడరింబెండెంబు హెచ్చి పాట్లుగారు ఇతనినికూడ ఫిర్యాదును దాఖలుచేసిరి. కమిషనరులు జూపజార్జము (వాసికొనిన సంగతులు ప్రస్తుతము అచ్చుచేయబడుచున్నవి. ఈకాగితములు తయారై వచ్చిన తరువాత, పంజాబీభాషలో బాధనుసంప, రూపసింగుల కిచ్చి చదివి వినిపించబడును.

అసంతరము అగ్రావరు అమానుసింగు కోర్టుకు హాజరువెట్టబడెను. ఇతడిట్లు తెలియజేసెను:—రూమానం, పెరుసింగు, రహమతు అలీ అనుముద్దాయిలు కోరికగాయను స్త్రీయరులో వాత్సవచ్చిరి. మోషీవ్వారము వద్దనున్న ఒకటవ నంబరు గృహముందు కొందరు పట్టుకొనబడిరి. పరంధరు మాపక్షమువారే.

తొవారే ముద్దాయిల పక్షపుస్తీడరులు అగ్రావరును క్రానుపరిక్షచేసిరి.

ఈకేసుకుసంబంధించిన నాథకుసింగు అనునతడు లూథియా నా జిల్లాలో, ఏప్రిల్ 30 వ తేదిని పట్టుకొనబడెను. ఇతడు నుందరిసింగుకుమారుడు ముగ్గానివాసము. ముగ్గా పిరోజ్పురముజిల్లాలో నున్నది.

రూపసింహ అనునతనిని, చురుగుబాటు నివాసము. పైతడు అమెరికా నుండి ప్రత్యేకమున కులపవై వచ్చి నాడు. ఇతడుకూడ ఏప్రిల్ 30 వతేదీ ప్రాంతముననే పట్టు కొన బడెను. ఇతడు : పునరవ్యవహారము. ముద్దాయిలందరితో కూడ నిరక్షణ విచారించుచును.

నాథునిండును పట్టుకొనినప్పు డతనిద్ద ఒక కత్తి వారకినది. దీనికి రెండువైపులను పరుచుకలకు. ఇతని పట్టు కొనుటకువచ్చిన పోలీసువానిని ఈ కత్తితో పొడిచెను.

ఈ కుటుంబ సభ్యులందఱు, హరినామసింహ అనునతడు కూడ కొంతకాలముక్రిందట సియోల్ గుట్టు పట్టణములో పట్టు కొన బడెను ఇతడు కొంతకాలము మంగుళూరులో పోలీసు క్యాంప్ లోనుగా పనిచేసియున్నాడు.

పంజాబు చీఫ్ కోర్టు

లాహోరు మే 3:—పంజాబ్ సుప్రీంకోర్టు సమీక్షించిన వారివద్దనుండి క్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి. —పంజాబు చీఫ్ కోర్టును హైకోర్టుకు మార్పుట కాలాచింప బడినది. ఈ విషయమై హిందూశాసన మంత్రిగారికి వ్రాయుగా వారిం దున కంగీకరించలేదు.

అలహాబాదు

ఒక హత్య కేసు

హైకోర్టు ఆఫ్ బెంగాలు వచ్చుట.

అలహాబాదు మే 3:—అలీ అహమదు అనునతడు గుర్రమునెక్కి వెళ్ళుచుండెను. ఇతనితో కనకాభయకూడనుండె నట. అంతట దేవీసింగ అనునతడు కుపాకిజేసిచంపిచేసెను. తక్కిన అయిదుగురుమద్యాయిలు, అంతకుముందు దేవీసింగుతో నుండిరట. వీరందఱు బాటుకులగులు. వీరందరినెవనన్న జడ్జిగారు విచారించి మరణదండననువిధించిరి ఈమద్యాయిలు అలహాబాదు హైకోర్టుకు ఆపీలుచేసికొనిరి. కారణమునకావ లయునని పట్టుపట్టించువీరిని నెవనన్నజడ్జిగారు తీర్పులో వ్రాసిరి.

సిమ్లా.

అధికారులకు వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సిమ్లా మే 2:—ఈక్రిందివార్త శ్రీచైవరాయగారికి ప్లేటుసెక్రటరీగారు మే 1 తేదీ బంపిరి. డిండిగూర్మిదగం ద్దుబాదచేసినది జర్మనీగారియొడలుగావు. ఈగుండ్లునీల ఫిరంగులచేవేయబడినవి. ఈఫిరంగులన్నచోటును మనవైమా నికులు గనిపెట్టిరి.

గత 43 గంటలందు బ్రిటిష్ వారిసేనా ముఖమున మార్చేమియు లేకని సర్ జాక్ ఫ్రెంచిగారు వెలు పుచున్నారు.

ఏప్రిల్ 30 తేదీ మన నేల పల్లె వైపుననున్న ఫ్రెంచివారు మనఫిరంగులు సహాయముకాగా జర్మనీవారివై బడి ప్రతీకారము గావించి 500 మొదలు కేయిగజములు ముందుకుబోయిరి. శత్రు కందకములలో రెండువరులను బట్టుకొనిరి అయితే కాబట్టి పడమటియొడ్డున స్త్రీకస్త్రాటు మాట్లాటలు యొద్దన్న మతెన మొగమునకు తమ వశమునదే యున్నదని జర్మనీవారు తెల్పుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారు వశమున కొంటిదు ప్రాంతించిన ప్రకటనలు అప్పతమి చెప్పుచు కొద్దిదిముల క్రిందటనే జర్మనీ గారిక ప్రకటన గావించిరి. ఆల్సేసునందు ఫ్రెంచివారు హర్మూక్ గ్యుల్లెర్గోఫును తిరిగి శత్రువరుకొనిరి. అయితే ఈ పర్వతమున ఏప్రిల్ 30 తేదీని అమెరికావారి ఆస్సాసి యేటెడ్ నెస్ వారి ప్రతినిధిమొదలు దృఢీకరించుట గత రెండుదినము లందు శత్రువులవైపుడ నైన బడలేదనియు ఫ్రెం చివారు ప్రకటించుచున్నారు.

నర్మనులు ముందుకు బోవుట.

సిమ్లా మే 3:—బాల్టిక్కు సముద్రము ద్వారా రష్యావారి నేతములొనికి జర్మనీ వారు బోవు చున్నారునట. ఈ యుద్ధమును ముగియవలెనని జర్మనీ వారి వైపును యొక్క పునోద్ధాగములకు తాము యొత్తికీ గలగ జేయు చున్నామని రష్యావారు తెల్పుచున్నారు. పొలాంటు నందుత్తర భాగమునందు జర్మనీవారు చిన్నచిన్న సోగంటు లును జరుపుచున్నారు. కార్యేతియాపర్వతములందు అస్థిరము గాన వర్షములను బ్రోచుటయును సన్నిధి. బ్రిట్ వైపున రష్యావారు శత్రువులవైపుడి శత్రుకందకములనుబోయిరి.

డాడ్డి నెల్సు ముట్టిడి

సిమ్లా మే 3:—ఈక్రిందివార్త ప్లేటుసెక్రటరీగారుక్రింద సరాయిగారికి మే 1 తేదీ బంపిరి. డాడ్డి నెల్సునంద సమీక్షించిన వాడు జేర్మీ కావించిన భువకాశ్యవనకు డిరొబెక్టుగాకరి జనరల్ అగూక్ హామిల్టన్ గారికి రాజుగారు తమచుట్టెంక నముల దెలిపిరి. శత్రుసాగములు ముండ్లతొలగకులచే నశింప బతుచున్నవి. ఈదడులొక్కొక్కచోట 50xజముల వెడల్పున నుండెను. అయినను 5 స్థలములందు మన సమీక్షకులు జరు ప్రవముగ యొడ్డునెక్కిరి. సమీక్షలూరు ప్రదేశముల దిగిరి. శత్రువులు ఫిరంగులను గూడ బాగుజేసి నిరోధించిరి. ఆకన ప్రదేశము నెడ్డెల్ బార్ వద్దనున్నది. ఇచ్చట సాయంకాలమున సంతకరుసయినను ముందుకుబోలేక పోయిరి. అప్పుడు టెక్ అగ్రమునండి బ్రిటిష్ కాల్యలను తురపులపయ బడి వారి దృష్టి మరల్చెను. నావికాదళము నాయకు సయినికోర్డో గియులును సంప్రతించుకొని సయినికుల నొడ్డు జేర్మీకుకైతగు నేర్పాటులన్నియు నేమియులోటులేకండ గావించిరి. గాలి బోలిద్దీపకల్పమునందలియంతగాగముబ్రిటిష్ వారిస్వాధీనము నందున్నది. ఫ్రెంచివారుఆసియాతీరమునవశరచుకొనిరి. పారి చెయిర్ వద్దనున్న యేటవాలు ప్రదేశమునం దాస్సేలియా వారు న్యూజిలాండువారునున్నారు. వీరు తురపులవైపుడ గా అనేకసార్లు వారిని వెతుకవ గొట్టిరి. అది దొరతనము వారు ప్రకటించిరి. ఈయుద్ధకృత్యములందు తమ వైదికసోద రులు గావించిన గొప్పకార్యములకు నావికాసైనికు లెంతయు ముదముకొనిరి. నగారావద్దనున్న తురపులయొద్దపుటోడలు బోక్యము బుచ్చుకొని యావుట కనేక పర్యాయములు ప్రయ త్నించెనుగాని క్విక్ యెలిజిబెత్తెను మనయుద్ధపటోడ గనిపించ గనే వెతుకబోయినవి. క్విక్ ఎలిజబెత్తు ఫిరంగుల బాగు జేసెను. మూడసారి బాగుజేసినపుడు 8000 టన్నుల సాయ నుల దీసికొనిబోవుటోడ యొకటి ధ్వంసమయ్యెను. ఆ సారి కాదగ నాగుటకు వెల్పుచున్నాడు.

కాలమానము.

సిమ్లా మే 4:—హిందూదేశముయొక్క వాయవ్య భాగమునం దనేకస్థలములందు దుమ్మురేగి ఉరిమి వర్షముపడి నది. బాగాలోను హిమాలయ పర్వత ప్రాంత మధ్యభాగమునం దును, చెన్నరాష్ట్రమునందును, అక్కడక్కడ కరిగినది.

విబ్రాగరులో నాజుగు, కులీలో రెండు, సాగరు ద్వీపములలో, ఆరు, బోగ్రాలో రెండు జాల్ నెగూరీ, వైవానా వైడంకాలలో ఒకటిన్నర, గోరన్ పురములో ఒకటి, జగద లుగ్రము, మయినూరులలో రెండు, బల్లారిలో ఒకటిన్నర దుమ్ములవర్ష ముపడినది.

హిందూదేశముయొక్క ఈకాశ్యభాగమునందును సం యుక్తరాష్ట్రములందలి కొన్ని ప్రాంతములందును, వర్షము కురిసి జేడి తగ్గినది. కాని హిందూదేశమధ్య ప్రాంతపు వాయ వ్యభాగమునందు జేడి అధికముగనేయున్నది. కొన్నిచోట్ల నిన్న 110 గ్రీలవరకు జేడియుండెను.

సంయుక్తరాష్ట్రములందు వర్షము వృద్ధిమై పంజాబుకు వ్యాపించదయ్యెను.

ఒక విలేఖరుడు తెలుపుసంగతి.

లాహోరు మే 3:—మే 1 తేదీని సి. మి. నేజెట్టునకు లండనువిలేఖరి యిట్లు తెలిపింపుచున్నాడు— యానాస్ వద్ద దిగిన విత్తరీమండలివారి వైకుంఠ 20 మైళ్ల దూరమునకు నేలేములొనికి బోచ్చిరిని ఏభవ్వలొనున్న విలేఖరి డెయిలీ టెలిగ్రాఫునకు వెల్పుచున్నాడు.

పెర్షియా దేశీయ మంత్రిగారుము.

సిమ్లా, మే 3:—పెర్షియా దేశమున నూతనముగ మం త్రిగారు మేర్పడెనది సిమ్లాలో పెర్షియా తరపున కాన్సులు జనరలుగానున్న సర్ డావుడ్ ఖాన్ గారికి టెక్రెట్ లోని విదేశ కృతహారకచేర్మి వాకినండి తెలియజెప్పెను. ఈమంత్రిగారుము నం దిదిగువవారులున్నారు. ఈమిట్లు సోగ రావటోమ గడుగాను ముఖ్యమంత్రియును ప్రస్తుతమునందు యుద్ధమంత్రి, పర్యాక్త పర్యావరణమునకు చేతుబాధకహంకమంత్రి, మహతాష్ట్రేన్ హుల్తానేము విదేశన్యాసహంకమంత్రి, ఆసియా నివాసము ఆర్థికమంత్రి, డిప్యూటీ సెక్రటరీ గాన కాఖామంత్రి, మహమిహల్ మోర్ విద్యాకాఖామంత్రి, డాక్టర్ ఇస్మాఖాన్ తహాలాతంలి కాఖామంత్రి.

“లాయల్ టీ” అను ఆస్తుత్రియోడ.

సిమ్లా మే 3:—లాహోల్ టీనును ఆస్పత్రిడ మానులు కాలనదగ్గరనుండి, నేడు బొంబయికివచ్చినది. దీనిలో నెల్పు చేసినవారును, వెల్పులునిన సోల్దరులునునచ్చిరి.

హిందూ వైశిఖ్యము.

ప్లేటుసెక్రటరీ హిందూ వైశిఖ్యము. లండను మే 4:—హిందూ వైశిఖ్యమునండి, అమెరికా మును ఈటెలిగ్రాము వచ్చినది:—డెల్టాస్టేషనులు, కొన్ని జర్మనీవారికలన పట్టుకొనబడినవి. ఈ స్టేషనులుబాగులకు హిందూ ప్రియుజుకోర్టునారు పరిహరిమిచ్చిరి.

పడవలను ముంచుట.

లండను మే 4:—జర్మను సబుమేరైను, మెక్కురీ, మార్షెను, సహి అను పడవలమీద ఫిరంగులనుజేసి ముంచినది ‘అమెరికను’ నార్వేస్టేషనులొని కళానులు, న్యూకానిస్. తేవుకు వచ్చిరి. ఈ స్టేషను ఉత్తరసముద్రములో టాబ్విడో చేరుబడినది. ఇది రెండు గంటల లో మునిగి పోయి నది. కళానులు 18 గంటలవరకు పడవలలోనుండి, వీరిని ఒక నార్వేజీకేపుమెయులు పడవరక్షించినది. ఈపడవమీద, జర్మ ను సబుమేరైను రెండు టాబ్విడోలను వదలినది. కాని తప్పి పోయినది. సబు మేరైను పడవను తిరిమింది. కాని తరువాత వెల్లిపోయినది.

ఈపెర్షియా ఫిరంగులు కాల్పుట.

లండను మే 4:—ఆంధ్రం. ఈకాన్వేన్సునుండి యీ క్రిందివార్త వచ్చినది. రెండవ తారీఖునాడు ఈనెస్ చుట్టు కాల్పుబడిన ఫిరంగుల ధ్వని స్టాండర్డుకడవెళ్ల విన వచ్చెను; బ్రూకెస్ లోను, డెల్విచాల్ మేరమేరకుందలి గ్రామముల లోను యిండ్లు వదలి నవి జర్మనీనలో చాల నవ్వు మాయెను. జర్మనుల స్వాధీనములో నుండు నెమెస్ పట్టణములును, గ్రామములును గాయములు తగ్గిరినై నిగలతో నిండియున్నవి. ఆసుక్రమలో ననేకులు చచ్చిపడియుండిరి. శనివారమునాడును ఆదివారమునాడును శతములు బ్రెయిక్ ల లో సాగింపబడినవి మిత్రమండలివారికి అనుకూలమగు పర్యవ సానము త్వరలో సుఖులొలుగని యచ్చటివారు నిశ్చయముగ నమ్మియున్నారు.

పరాసు ఇకటనము

లండను మే 4:—నిశ్చిస్థాయంకాలమిటుల ప్రకటిం పబడినది విశేషములేమయనలేవు ఆనానానునాడురాత్రి ఈ ప్రియుకుత్తరమున జర్మనులు ఆంగ్లేయునెదిరించిరి.బోయి నులీ వేటిరీడ్ల ఫ్రెంచివారు నెదిరించిరెండు తావులనుగా డ జర్మను లోడిపోయిరి.

సర్ జాను ఫ్రెంచిగారి జాబు.

లండను మే 4:—ఫ్లిమ్మర్ 6 సర్ జాను ఫ్రెంచిగారు తమరిపోర్టులోట్టు తెలియజేయుచున్నారు:—మేనెల ఒకటవ తేదీ సాయంకాలమున, 60వ సంబరకొండను జర్మనులు ముట్ట డించిరి. నిన్నుకూడ నెయంటు జాలకు ప్రాంతమునందు, పడి యెదిరించిరి కాని రెండుసార్లును వెతుకవ నెట్టిజేయుబడిరి. మే మెక్కడకు వెతుకకు వెళ్ళలేదు. జర్మనులు విషపూరిత ముగ బాంబులు జేయుచున్న ను మేకు జర్మనులకు చాల నవ్వుముకలిగించిలిమి. మన వైమానికులు ఒక జర్మను విమాన మునుతరిమి పడగొట్టెరి.

రష్యను ప్రకటనము.

లండను మే 4:—అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. డక్షిణ నీదారును కాన్వేక్షనులకును మధ్య శనివారముమొద లు తీరమునుసోద జరుగుచున్నది.ఆదివారమునా డుదయున శత్రుత్వము విశ్చులనదీ పశ్చిమతీరమున తమి జేరుబడిరి. టా గోస్ ప్రాంతమున తీరమున పోరు జరిగినది. స్త్రీయీయ మార్గమున గాల్వేట్ జోకోకు ఆ గోస్ యు డా న నున్న మాంటు మక్కాకాను మేము పట్టుకొంటిమి. అచట 800 మంది ఖైదీలనుగా పట్టుకొంటిమి. శనివారము నాడు మా యొద్దపు సోకుల బాస్కెను కోటను తీరముగ ముట్టడించినది. మేముక బాస్క ఓడను 2 సార్లు టోడ లను ధ్వంసము చేసితిమి. ఎల్బానుకోటలో మంగు గడ్డంగి కాల్చివేసితిమి. తురపులు తీరముగ బోరి గాని పని జరుగలేదు.

నియోగి విద్యానిధి:—రెండో సహజ సభా ప్రాం

దిగు కమిటీనారు (29-4-15) తేదీనందు వెడగాడయందు సమావేశమైరి. విద్యానిధి రిజిస్టర్ చేయించుటకు రూపు వనై రాలు వ్రాయుటకు నియమించిన సంఘమునారు వ్రాసిన వానించది కమిటీవారు ఆంగీకరించిరి. రిజిస్టర్ రిజిస్టరు చేయుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేసిరి. ఆ రి. శం. శ్రీని వాసరావు, వెసిడెంటు గారు వ్రాయుచున్నారు.

జాబులు.

I
ఒక ప్రశ్న.

ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ కాపాతక మహాసభ లెవరయిన వా కి క్రింది సందేహముల నివర్తి చేసెదరు గాక. (1) ఆమెరికా యూరొపు, జపానులలో విద్యార్థి సభలు ఏవయిన కలవా? ఉన్న యెడల అవి చేయుపనియేమి? వాని కార్యదర్శుల నామములును, ఉనికికట్టులును ఎయ్యవి? లేక యావిషయ మునుగూర్చి తెలిసికొనదగు స్థలము లేవి తెలుపగలరా? (2) ప్రపంచమందంతటను, ప్రత్యేకముగ, ఆమెరికా, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, జపాను, ఇండియా దేశములలో గొప్ప భాండారము లెవ్వ? వాని కార్యదర్శుల వైవిధ్యములు కూడ తెలియజేయు ప్రార్థితులు. ఈ సందేహముల పులికా మూలమునగాని, లేఖములమునగాని నాకు తెలియజేసెదరు గాక. రాజమండ్రి. తేకుమల్ల వెంకటాచార్యు.

II

సనాతన ధర్మరక్షణ మహాసభ.

అయ్యా, నెల్లూరులో ఈ మహాసభ ఈ నెల 6వ తేదీ ఉదయ మున 6 లేదీ సాయంకాలమున జలుగునని ఇదివరకు తెలిపి యుంటిమి. కొన్ని అసందర్భముల వలన నది మార్చబడినది. 5, 6వ రెండు లేదలులోను ఉదయమే 7 గంటలకు సభ ప్రారంభమగును. అవసరమైన 7వ లేదీ ఉదయము కూడ జలుగును. కుంభకోణ నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ ప్రాథేసరు కే నుందరరామయ్యగారు యం. ఎ. గారు సభాధ్యక్షులుగ నుండుటకు దయతో నంగీకరించిరి. 25 సం॥ లకు మించిన వయస్సు కలిగి కేద శాస్త్ర సుప్రసాదానుసారము లగు వర్ణాశ్రమ ధర్మములందు, విశ్వాసముగల చాతుర్వర్ణములవారల ప్రతి నిధులకును, ప్రేక్షకులకును నెక్రటరీల వద్ద సుచితముగ టిక్కెట్టువారమును. సభాస్థలము ఫండు ఆఫీసు సౌధము. జాయంటు సెక్రటరీలు, నెల్లూరు.

III

18వ సంఘసంస్కరణసభ.

శ్రీ ప్రభాకరం నాగేశ్వరరావు సంస్కరణసభకు గుర్తించి తమ ప్రతిపక్షమును వ్రాయుచు “సంస్కరణ సభయం ద్విందవ తమతమ యభిప్రాయములకు చెప్పుటకు సమానులే” యని నేను వ్రాసి దానిని గురించి మార్కండేయశర్మగారి మాటలనుసరించు? సీతారామశాస్త్రిగారి మాటలనుసరించు? అని ప్రశ్నించుచేయుచున్నాను. ఆ సీతారామశాస్త్రిగారి మాటలకు సమాధానమిట్లుగాని లేదని నేనింతకాలము చేపించితిని. వారియ్యనందువలన నేను వ్రాయుచున్నాను. సీతారామశాస్త్రి గారు ఏ పీఠమునెల 6వ తేదీ ఉదయమున 6వ సంఘసంస్కరణసభయందొందలు సమానస్వత్వంబున చేపిరికాని నేను గాచెప్పలేదు. శ్రీ కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు నాతో అట్లే చెప్పిరి. ౪-౪-౧౧ తేదీ రాత్రి కొందఱు తానావారిలగు చాలకులు విభవాపునరవాహాదీకము చేసి కొన్నవారు వారితో కలిసి నుండువారలతోను తదితరుల కీస భతో అవసరములేదు కావున నన్ను సభకు రావలదని కోలా వాలమొనర్చిగాని వారియమాయకత్వమునకు నేను జాలిపడితిని. ౬-౪-౧౧ వ తేదీ యదయమునందు గుంటూరుజిల్లా సంఘకార్యదర్శిగారు వైశాఖ్య గారే ౪వ తేదీ రాత్రి కొందఱు చాలకులు నాతో కోలావాలమొనర్చినయంకమును ఉప వాదించుటయు, శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావు బి. ఏ. గారు ఆమోదింపుటయు సభించినది. జరిగినయధార్థమిది. ఈవిషయము అందఱెఱుంగుదురు. ఈ రాక్షస నామసంవత్సర మహా త్యక్తిమేమియోకాని కాంక్షనుక్రిమిను అంగీకరించని మాజిల్లా సంఘమువారే సంఘసంస్కరణసభకు క్రొత్త నిబంధనము నేర్పఱుచుకొనుటవింతగాదా. సంఘసంస్కరణసభ తీర్మానములనగా సంఘమువారందఱియొక్క యభిప్రాయములు కావనియు ఆసంఘములో విభవాపునరవాహాదీకము మాత్రము అంగీకరించినవారియొక్క యభిప్రాయములనియు తెలియపరచు ఇట్టినిబంధనము మాననియగునా కాదాయని యైనను పులికాగిడకులుగాని ఉపవిలేఖకులుగాని వ్రాయకుండుట చాలనింత. ఇతరమండలముల వారుకూడ ఇట్టినిబంధనము నతమసభలందు ఏర్పఱుచుకొని ఏకగ్రీవముగా తీర్మానముల నొనర్చుకొని గంతిసింతురుగాక.

క. మార్కండేయశర్మ.

IV

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

అయ్యా, కృష్ణాపత్రికలో ‘కబుర్లు’ అనుకీర్తి క్రింద వ్రాసిన వాతనము జూచితిని. అందు వెళ్లెను మహాసభలను గూర్చియు, ముఖ్యముగా వైదాని గూర్చియు, నామరహితులొకరు, బహు మోస్యరసముగా వ్రాసిరి. తక్కిన సభలన్నియు నెందుకో, నిదియు నందుకే యనిరి. విద్యార్థులలో మాత్రము యూనిటీ వద్దాయనిరి. ఇప్పటినుండియు, రిసల్యూషన్లు పాఠ్యసూచీయ లులో తగ్గివై యుండవద్దా యనిరి. “ఆంధ్ర” శబ్దము శేషము లోకి వస్తాయన్నదనిరి. అయితేవారి అభిప్రాయమేమి? సభ లేమియు లేకుండవలెనా? యూనిటీ కలిగియుండిన హాని సంభవించుననియా? సభాభ్యుత్థిత శ్రేయోదాయక మనియా? ఆంధ్రుల మైతంతులకు, ఆంధ్రదేశము నుద్ధరించలేక పోయినను, భాషను ప్రాముఖ్యమునకు తీసికొని రాకపోయినను, ‘ఆంధ్ర’ శబ్దము నుపయోగించుకొనుటకూడ శేష నవలసినదేనా? దేనికైనను మన యుద్ధయములేక పనులు చేకూరువుగా? అట్టి చో నేవారికప్పునుఖములు వారు, తమకుతామే, ఏదగ్రహునైనను చక్కపర్చు కొనుటకును, తమ మాతృభాషాభివృద్ధిచే గర్విం చుటకును, నేర్పాటులు చేయ, ఉత్సాహము చూపుటకు మారు, నిరుత్సాహు నెట్లవలెనా? ఒక్కసభయందు గూడినంత మాత్రమున, విద్యార్థులు, తమగురువుల చెప్పుచేతలకు, అతిక్ర మించురా? నేనీటునందు నీటు ఇయ్యచుందురా? ఇంకతత్తుల్య మగు గొంతెమకొరికల గోరుదురా? కాన నో యాంధ్రజ్యోతి ప్రాకారరా! కనిష్ఠులమైన మాయందు సానుభూతి జూపి, మమ్ము నెంతయు శ్రేయఃకాముల జేయుభారము మీదె యున్నది. కాబట్టి, విద్యార్థి మహాసభ యీసంవత్సరము కలి యుటకు సావకాశము లేక పోయినను, చింతి! దీక్షితులుగారు, ఆంధ్రప్రతికాధిపతిగారు నెలవిచ్చినటుల, నొకప్రతినిధుని సభ నేర్పాటుజేసి, రాబోవు వత్సరము సభ జయప్రదముగా జరు గుటకై, కావలసిన యేర్పాటులన్నియు జేయుదుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఒక ఆంధ్రవిద్యార్థి.

V

24వ కృష్ణామండల సభ.

అయ్యా, 24వ కృష్ణామండల సభ 1915 సం॥ మే నెల 24, 25, 26 లేదలున కైకలూరు తాలూకా రాచవట్టుం గ్రామ ములో మ-రా-శ్రీ కేమూరి వేంకటసుబ్బారావు పంతులు, బి. ఏ. గారి అగ్రాసాధిపత్యముక్రింద జరుగును. జిల్లాలోని సంఘములవారును సభాభిమానులును తమతమ పట్టణములం దును, పల్లెయందును సభలను జరిపి మండలసభకు విచ్చేయు ప్రతినిధుల నామములను మే నెల 2౧వ తేదీలోగా ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శులకు కైకలూరు పోస్టుకు తెలియజేయవలెను. ప్రతినిధుల వర్ణములను తెలుపుచు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కావ లయునన్న ఆవివరములకు తెలుపవలెక. ప్రకృతమున సభ యందు చర్చించుటకై యేర్పరచిన విషయములను క్రింద పొందుపరచితిమి. అంతలి ఏయంకమును గురించియైనను సభలో ముచ్చటించ దలచినవారు ఇంచుక శ్రద్ధవహించి ఆయా యంకమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయములను గురించి యోచనచేసి సంసిద్ధులై రావలెనని కోరుచున్నాను. ఇందు చేసినయంకము లున్నయెడల తెలిపినచో సభాకాల మందు చర్చాని వయోగవిధారణ సంఘమువారియెదుటెట్టి సభయందు చర్చింప బ్రయత్నించెదము. కావున సభకు ఎల్లరు విచ్చేసి సభ జయప్రదము గావింపవలెనని కోరుచున్నాను. ప్రతినిధులనుండి మామూలుప్రకారం రు 1-0-0 ప్రతినిధి రును మును, ప్రేక్షకులనుండి రు 0-4-0 వసూలుచేయబడును:—

చర్చాంశములు.—జిల్లాలో నూతన రైతుమార్గములు, జమిందారీ గ్రామములలోని పంటకాల్వల మరమ్మత్తునుగురించి, గ్రామపోస్టాఫీసులను హెచ్చుగా నేర్పరచుట, గ్రామపారి శుద్ధ్యము, గ్రామముల స్థితి చక్కబరచుట, గ్రామములలో పుస్తకాలయములను పఠనమందిరములను ఏర్పరచుట, గ్రామ పంచాయతుల నేర్పరచుట, గ్రామోద్యోగస్థులకు సహాయములు, గ్రామనక్షత్రములను సర్వీచేయుట, మండల మహా సభకు చట్టముల నేర్పాటుచేయుట, నీటిపారుదల పంచాయతి లిల్లును విమర్శించుట, మట్టివాడదగ్గర నూతనముగా లాకును నేర్పాటుచేయుట, కృష్ణ, కొల్లేరు, తమ్మిలేరు వరదలను గురించి జిల్లాలో మురుగుకాల్వలను వృద్ధిచేయుట జిల్లాలో నూతనముగా చేయవలసిన రోడ్లు ౬౪౪ కిలోమీటర్ల వేగ నీ ఆ

వలన కలిగెను నిబ్బంతులు జిల్లాలో నూతనముగా కొన్ని పాతకాలలను ఏర్పరచుటను గురించి పరపతి సంఘముల వ్యాపన నిర్బంధోచిత ప్రారంభవికృతి, ఉపాధ్యాయులకు సహ పాఠములు, నీటితీరున, రిమిషనులు, జాతీయవిద్య, ఆంగ్లోద్య మము, రోడ్డునెత్తు జిల్లా, తాలూకాబోర్డులు, మునిసి పాలిటీల ఎన్నికలు, వాలంటరీ సైన్యమును ఏర్పరచుట, ఆయుధ కాసనమును నిర్దుపరచుట.

గుడిపాటి వేంకటచలపతిరావు.

కామినేని పట్టాభిరామయ్య.

(కార్యదర్శులు)

VI

రాజమండ్రి వ్యాయామ సంఘములు.

అయ్యా, రాజమండ్రిలో చిరకాలమునుండి కాలిబంతి, బాడ్మిం టిన్, క్రికెట్టు మొదలగు విదేశీపుటాటల నాడు సంఘము లనే కములు వర్ధిల్లుచున్నవి. అందును గడిచిన రెండు వత్సరముల నుండి ఈయాటల ఆనేశము తెమ్మడై, కాలిబంతిలోను బా డ్మింట్టిన్ క్రికెట్టులలోను గెల్పుపొందిన వారికిచ్చు గిన్నెలును దాలులును నాలైచు స్థాపింపబడినవి. అందును ఈయూరనున్న ‘నింబుల్లు’ అనునాడు, “రాజమండ్రి అథ్లెటిక్స్” అను నాడును కాలిబంతియాటయందు మిగుల నేర్పురై, ఈయూ రను, ఇతరపట్టణములయందును జరుగుపందెముల గెల్పుండి ప్రఖ్యాతి గాంచియున్నారు. కాని, కడచిన రెండువత్సరముల నుండి ఈరెండు సంఘములవారును, ఒకరిపై నొకరు తీక్షణ కక్షలవహించి, యొకరి గెల్పున కొక రోర్వలేక యున్నారు. ఇట్టికక్షలిన ప్రక్కలవారి యాటల నేర్పును అభివృద్ధిగాంచు నేమోయటన్న, ఆటనేర్పున కంతమాత్రమును ప్రయత్నింపక, ఇతర యూళ్లనుండి యాటకాండ నమితధనవ్యయము చేసి రప్పించి కుడుకాటల నతివోస్యాస్పదముగ నోడిపోయి, చూప టుల నగుబాట్లకు పాత్రులగుచున్నారు. అందును, ఈరెండు సంఘములలోను నింబుల్లులో నెక్కుడుమంది బ్రాహ్మణే తరులును అథ్లెటిక్స్లో చాలమంది బ్రాహ్మణులును నుండుటచే నీది భాతిభేదముయొక్క ఫలమని యూహింప నెడమిచ్చు చున్నది.

ఇది యిట్లుండ, మాయూరనున్న బాడ్మింటిన్ యాట కౌండ్రలో సుప్రసిద్ధులగు ఎన్నెన్నియర్ ఫ్రెండ్సువారు విశాఖ పట్టణములోను తుని లోను మాయూరను, ఏ లూరును జరిగిన పం దెంబుల గెల్పుండి, చూప టులమెప్పండియున్నారు. వీరితో సమానులు గాకపోయినను, ఆటయందెక్కడోనలాలు నాటగాండీయూరనింకను గల రనుట నిశ్చయము. వీరికితోడు రాజమండ్రి క్రికెట్టుక్లబ్బు అనుపేటనొక సంఘమున్నది. ఇందీయూరనున్న గొప్ప యుద్ధోగీయులు చాలమంది చుదాదాహరణ, ఆటగాండ్డును, అయియున్నారు. ఇట్టిసందర్భమున వీరిందను నొక్కగొప్ప సంఘముగ నేర్పడి, బాగుగ నాటవలటాటు జేసికొని, ఎచ్చట నున్న పందెములకైనను బోయి, జయమొందుట శ్రేయోదాయకముకాదా! సంఘభాసము బలము; ధనవిషయమునను, ఆటవిషయమునను, శ్రమవిషయమునను, నలుగు రేకిభవించి చేసిన కార్య మతిక్యరితముగ నెరవేరును. ఇతరపట్టణములవారికి హోస్యాస్పదముకాక, వారిమెప్పుం గాంచి, అభివృద్ధిగాంచు మార్గముచేరెద? మాడటులగు మాకు స్ఫూరింపనికొన్ని కారణములచే నట్టికలసంఘసంయుక్తము గల్గుటపిలుకొకపోయినను వీలైనవారే, బాగుగ నాలోచించి ఏకిభవించినమేలు; అయ్యది యసాధ్యమయ్యెనేని పోనిండు దురహంకారముమాని, రిక్త కక్షలవారదోలి ఎర్వంమేలునకు వారలు యత్నించిన బాగుగాని, అవసరముగ న్యాయాన్యాయవివక్షలేక, ఇతరుల కీడే తమ మేలనియించి ప్రయత్నించువారి కెన్నడును మేలు గలగదు.

కావున నోయవకులారా! యోజింపును, త్వరపడు! రండు! కలియడు! మేల్గంచుడు!

శ్రేయోభిలాషి.

విజయం కావలెను.

రీలావతీ నవలలకు చందాదారులను జేర్చువారికి నెల ౧౦కి రూ ౧౨ లు జీతమిచ్చి రూ ౪ లు బత్తియొడుబడును. నెల కిరవదిమందికంటె నెక్కువ చేర్చినచో జీతమును హెచ్చింపబడును.

మేనేజరు:—వీలావతీ సమాజము రాజమండ్రి, గోదావరిజిల్లా.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS' AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Talk of an Indian Loan in London.

LONDON, May 4.

Indian stocks were easier to-day on a renewed talk of an impending long date Indian Government loan of three and half millions. Some quarters attribute the rumours to the fact that on May 16th, two and a half million sterling of bills will mature which will probably be renewed in the present form.

A German Tanbe Driven Away.

LONDON, May 3.

A Tanbe was sighted to-day at Dover coming from the direction of Ostend. It was driven off by fire from anti-aircraft guns. It dropped no bombs.

Survivors of a Swedish Steamer.

Arrive at Lemvig.

LONDON, May 4.

A telegram from Lemvig says that eighteen survivors have arrived there of the Swedish Steamer "Ellida" which was torpedoed in North Sea while proceeding to Hull.

The "Eye-Witness's" Narrative.

A RECORD OF SPLENDID AIR-WORK.

An Heroic Episode.

LONDON, May 3.

A message from the "Eye-Witness", dated the 30th April, says:—

Splendid air-work has been accomplished during the past few days. The Stations at Staden, Thielt, Courtrai, Roubaix and elsewhere have been bombed, and there have been several successful conflicts in the air. On one occasion a single seater chased a biplane to Roulers and forced it to land.

The raid on Courtrai was one of the most heroic episodes of the war, but it cost the nation the gallant life of the aviator. Seated alone in a biplane, he reached Courtrai, glided down 300 ft. and dropped bombs on the railway junction. He was a target for hundreds of rifles and guns, and was seriously wounded in the thigh. He might have saved his life by descending into the enemy's lines, but decided to save his machine, and descended to his 100 feet in order to increase his speed. He was again wounded, this time mortally, but continued to fly, without descending to the nearest British aerodrome. He returned to his own base, where he landed perfectly and made his report. He died shortly afterwards.

The Recent Fighting.

Deeds of Gallantry and Devotion.

The outstanding feature of the action of the past week has been the steadiness of the British extreme left. It is impossible to narrate the hundredth part of the deeds of gallantry and devotion. At one point a detachment with a machine gun in a trench was successively shot during a German rush, but the gun continued to fire, though five bodies lay around him when the sixth took the place of his fallen comrades, one of whom was his brother, and the Germans were still advancing. He waited till they were a few yards away, and then poured a stream of bullets into them. The Germans broke, leaving rows of dead. He himself was wounded.

[A Sergeant's Bravery.

Our telephones have been repeatedly cut by the hot fire. One Battery wire was severed nine times and on every occasion it was repaired by a Sergeant in the open under a hail of shell.

German Naval Activity.

Sinking of the "Recruit".

Attack on a Rescue Boat.

LONDON, May 3.

An Inswich telegram states that the destroyer "Recruit" endeavoured to ram a submarine which suddenly reappeared, but was torpedoed amidships. The trawler "Daisy" hurried up, and rescued 30 of the destroyer's crew. A torpedo was aimed at the "Daisy", but missed. The "Daisy" left a boat full of rescued sailors, who rowed off. They were attacked by the submarine, and four were wounded.

German Torpedo-Boats Sunk.

Survivors Rescued.

A Division of British destroyers came up, and two chased the German torpedo-boats, while others kept a look out for submarines. The German were quickly finished, and the British lowered boats and rescued the survivors.

A British Trawler's Encounter.

Sole Survivor of the "Columbia" Rescued.

The trawler "Barbados" has arrived at Yarmouth in a damaged condition, and with her Captain wounded as the result of an encounter with a German torpedo-boat off the Belgian coast. The "Barbados" brought the sole survivor of the seventeen of the crew of the "Columbia," which was torpedoed and also a German bluejacket.

A French Steamer Sunk.

The Crew Saved.

German submarine shelled the (French) steamer "ope" but without effect. A Lowestoft trawler came

TELEGRAMS.

up and rescued the crew, though pursued by the submarine, three of whose shells fell around her. The submarine eventually torpedoed the "Europe".—

RUSSIA.

The German Advance.

Views of Military Experts.

LAHORE, May 3.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 1st May:—Considerable uncertainty exists regarding the importance attachable to the German advance north-eastward from Tilsit. The "Times" Petrograd correspondent states that military circles are indisposed to belittle it. Nevertheless, he remarks that the German disregard of the Baltic provinces early in the war, when they were guided by strategic considerations, clearly proved that they did not attach military importance thereto.

TURKEY.

The Dardanelles.

Secretary of State's Cable.

SIMLA, May 3.

The following is from the Secretary of State's cable to the Viceroy, dated 1st May:—The King has telegraphed to De Robeck and General Ian Hamilton hearty congratulations on the splendid achievement in landing at the Dardanelles.

An official statement says that six different beaches were used and landing was successful in five beaches, although opposed by barbed wire entanglements, in some places fifty yards wide, and supported by artillery. On the sixth beach near Sedi-el-Bahr the troop could not advance till the evening, when a fine British infantry attack from the direction of Cape Tekoh relieved the pressure on the front. The Landing arrangements had been concerted in the utmost detail between the fleet and the army.

The British troops now hold the end of the Gallipoli Peninsula, the French the Asiatic shore, and the Australians and New Zealanders the slopes of Sari-Bair where they repulsed every attempt to dislodge them.

The Admiral reports that the Fleet were filled with intense admiration of the achievement of their military comrades during the operations. Turkish Warships from Nagara attempted to intervene, but always retired directly when the "Queen Elizabeth" was at hand, and a transport of about 8,000 tons was hit and destroyed at the third shot from the "Queen Elizabeth."

Advance of Allied Troops.

LAHORE, May 3.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 1st May:—The "Daily Telegraph's" Athens correspondent says that the allied troops landed at Enos have advanced 20 miles into the interior.

PERSIA.

New Persian Cabinet.

SIMLA, May 3.

Official information has been received from the Foreign Office, Tcheran, by Sir Dayood Khan, Persian Consul General, Simla, announcing the formation of the new Cabinet as follows:—Prime Minister and Temporary Minister for War Prince Aynoddowleh; Minister of Interior, Prince Farman Farma; Minister for Foreign Affairs, Mohattashemos Saltneh; Minister of Finances, Amir Naezam; Minister of Justice, Sardar Mansoon; Minister of Public Instruction, Rahimolmolah; Minister of Posts and Telegraphs, Doctor Ismail Khan.

UNITED STATES.

A Profound Stir in America.

For Torpedoing the "Gulflight".

LONDON, May 3.

NEW YORK.—The torpedoing of the "Gulflight" by a German submarine and loss of the captain and two of the crew have created a profound stir in official circles.

The newspapers sternly demand firmest measures.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Secretary of State's Cable.

SIMLA, May 2.

The following has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 1st May:—Dunkirk was not shelled from a German warship but from land guns whose position has been located by air craft.

Sir John French reports the situation in the British front unchanged for the last 48 hours.

On the left the French counter-attacked on the 30th April, supported by British Artillery fire, and progressed on the whole front on depth varying from 500 to 1,000 yards, and captured two successive lines of trenches, but the Germans claim still to hold the bridgeheads on the western bank of the Canal near Streenstraete and Hetstraete.

A German communique, a few days ago, directly denied the French communique that the French had recaptured Hartmannweilerkopf in Alsace, but the French now announce that on the 30th April a representative of the American Associated Press visited the hill and that the enemy had not even attacked it for the last two days.

TELEGRAMS.

An Indian Civilian on the War.

Germany's Food Supply.

SIMLA, April 3.

A well-known retired Indian Civilian, who is now in Rome, writes by the last Mail that the statistics and information which have been collected by the Statistical Bureau in Rome indicate that Germany's food supply, even with the new harvest, cannot keep them going for many more months, and he adds that there are indications which show that certain restrictions and economies, already published, with regard to food supplies are not being practised in Germany as some people imagine.

Italian Intervention.

As to Italy's joining in the war, the only answer the Italian Government will permit to be given is Chiosso? (who knows)? Opinions are officially forbidden in the country, but everything points to their joining in a month two.

Secretary of State's Cable.

SIMLA, May 3.

The following is from the Secretary of State's cable to the Viceroy, dated 1st May:—The new German move into the Russian Baltic provinces seems to be of some importance. The Russians reported that they are closely pressing the German advance guards.

In North Poland the Germans are making a series of minor attacks. In the Carpathians the Austrians have made more fruitless attacks, and towards Stryj the Russians took the offensive and pushed vigorously forward to the enemy trenches.

CALCUTTA.

A New Sight in Calcutta High Court.

CALCUTTA, May 3.

A TELEGRAM from Calcutta, received last night, says:—A large number of Barristers, Vakils and litigants crowded the sessions Court this morning to see the first Indian Judge presiding over the High Court sessions. As soon as Mr. Justice Chaudhuri, in scarlet robes, took his seat, the crowd began to melt away. There are eighteen cases for trial, including one case of murder. There is no European accused in this sessions.

The Recent Dacoities in Backergunge.

Seventy-Arrests.

BARISAL, May 2.

Some seventy arrests have been made in the past few days in connection with the recent dacoities in south Backergunge. One man Rasemali who resisted with a dagger was shot in the arm and arrested with sixteen others.

LATER.

CALCUTTA, May 3.

In connection with the recent dacoities in the district of Backergunge the Police arrested about seventy persons and more arrests are expected shortly.

An Absconding Accused Arrested.

BARISAL, May 3.

Another absconding accused in the Barisal Conspiracy case has been arrested. Ghandi Charan Kar an absconding accused in a conspiracy case was arrested in his house at Shubhashpur by the local police on the 29th April last. Chandi has been remanded to Hajat up to 14th May when his case will be heard.

Two More Dacoities.

BARISAL, May 3.

Two more dacoities are reported from Barisal. A dacoity with murder was committed at the village Tak Tabunia in the house of Akubali on the 22nd April. Two women were seriously wounded by the dacoits. One of them succumbed. Police enquiry is proceeding. Another serious dacoity was committed in the house of Haji Islam of village Khalshakhali on the 18th April last. The dacoits were armed with deadly weapons. They at first bound the inmates of the house and then began to belabour Haji Islam and assault the females. The dacoits decamped with Rs. 2100.

A New Calcutta Judge.

CALCUTTA, May 3.

Mr. F. R. Roe Sessions Judge of Patna, who was appointed to officiate as a Judge of the Calcutta High Court took his seat to-day for the first time with Justice Fletcher on one of the Civil Appellate Benches.

Strand Bank Press Suit.

An Application by Defendants.

CALCUTTA, May 3.

At the High Court to-day, before Justice Imam, an application was made on behalf of the Strand Bank Press, defendants in a suit brought against them by Mr. F. A. Brown, for an order on the plaintiff to deliver to defendants the minute book of the directors. The plaintiff was employed by the defendants as their Manager and he was also one of their directors. He had filed a suit against the defendants claiming Rs. 40,000 for wrongful dismissal. To his plaint the plaintiff annexed the Directors' minute book. Some time ago, a similar application was made before Justice Chaudhuri, but as at that time a criminal case was pending against the plaintiff in connection with this minute book, the defendants were only allowed to inspect that book. Now that the criminal case had ended in the acquittal of the plaintiff, the plaintiff made for the possession of the minute book. The court rejected the application, as he could not show to whom that book belonged.

విజయవాడ మామ గారి

TELEGRAMS.

Appeals in Calcutta High Court.
Offshoot of Barisal Conspiracy Case.

CALCUTTA, May 3.
This afternoon, Justices Chitty and Beacheroff delivered judgment in an appeal preferred by Deopado Roy, Profulla Bhattachari and Nolini Guha, who had been convicted by the Second Presidency Magistrate of Calcutta (harbouring Madan Mohun Bhowmik, an absconding accused in the Barisal conspiracy case, and sentenced Deopado to two years, and the others to one year's rigorous imprisonment each. Their Lordships accepted the plea of Profulla that he did not know the absconder Madan, that he came to Calcutta with a view to proceed to Rangoon, but was detained in Calcutta owing to the "Emden" scare at that time. They gave him the benefit of the doubt and allowed his appeal. The appeal of the other two accused was dismissed.

An Application for Bail.

Their Lordships also rejected an application for bail made on behalf of Narendra Nath Bannerjee and three others, who had been convicted by the Chief Presidency Magistrate of conspiring to possess arms in connection with the theft of arms and ammunition from Rodda & Co. and whose appeal was admitted by the High Court, the other day.

BOMBAY.

The Bombay Sanitary Institute.
An Ambitious Programme.

BOMBAY, May 3.
Meetings were held this evening of two important Bombay associations which are doing much to improve the health of the city. One was the Bombay Sanitary Association which has been in existence for several years and has had the most successful year in its history. Reporting on the year's progress Dr. Turner Executive Health Officer for Bombay and Hon. Secretary of the Association mentioned that the health visitors employed by the Association had made over six thousand visits to different houses and chawls to advise people in sanitation and over a thousand horses had been reported to the Municipal Health Department for their insanitary condition. During the year Lady Willingdon had started a scheme for the improvement of the condition of women during confinement and the care of children and in order to endeavour to reduce infantile mortality in the city a Maternity Home had been established. For the last 12 years the Association had also been carrying on an active campaign as regards the distribution of literature and leaflets which had been distributed by thousands during these years and had now been reprinted in book form and were being sold at nominal prices. Now that the Sanitary Institute was properly located every effort would be made to create a demand for improved sanitation in the Presidency and in the Native States and similar institutions had been started at Baroda, Dharwar, Belgaum and Broach. When Sanitary Associations had been organised in various Native States, Local Boards and Municipalities in the Presidency and elsewhere they might be able to start a sanitary journal for India for which there was a great need. Soon after the war it should be the aim of the Association to organise an International Sanitary congress in Bombay with an Exhibition of the most modern sanitary appliances from all parts of the world. Surgeon General Lyons who presided over the meeting commented on the good work which was being done by the Association and the usual resolutions which were passed included a special vote of thanks to Dr. Turner for his valuable work for the association. It is proposed to have an oil painting of Dr. Turner hung up in the new Sanitary Institute in appreciation of his untiring work on behalf of the Association.

The Anti-Tuberculosis League.

The other meeting which was held also under the presidency of the Surgeon General was of the King George the Fifth Anti-Tuberculosis League which came into existence two years ago when Mr. Ratan Tata made his generous gift in order that tuberculosis in India might be better combated. This was the first meeting of the League held since its inception so that the report of its work presented by Dr. Choksi who is the Joint Honorary Secretary with Dr. Turner covered a period of two years and two months. During this period over two thousand patients were treated at the dispensary twenty-five per cent of whom were suffering from various manifestations of tuberculosis. Children of thirty Primary Schools were inspected and lectures delivered by the Medical Officer. Health Visitors paid over two thousand domiciliary visits and explained to the people the dangers attendant on close contact with consumptive cases and how to guard against consumption. The Information Bureau had supplied information to twenty towns in India and the beginnings of a museum and a reference library had also been made. Financial response by the public had been greatly disappointing and an appeal was made for more adequate support. Small and isolated efforts are practically useless: co-operation and co-ordination between all those concerned with the welfare of the people are a bold comprehensive policy in dealing with tuberculosis. It is to be hoped that with the impetus now given to the problem of tuberculosis by Government concerted efforts will be put forth to evolve and adequately to support it. Surgeon General Lyons said he regretted the apathy towards the subject of tuberculosis which existed in the Presidency and hoped that the next year would show improvement in the interest taken by the public in the work of the League.

Two Bombay Europeans Granted Commissions

BOMBAY, May 3.
Two well-known members of the Bombay Volunteer Rifles were granted commissions as Second Lieutenants and gazetted last week. They are Messrs. H. P. T. Lattey, Solicitor, and A. W. Walker, of Messrs. Cox and Co. While Mr. Lattey was a member of the 1st Bombay Local Corps and London a well-known figure at golf tournaments.

TELEGRAMS.

The Mail Steamer.

BOMBAY, May 3.
THIS week's steamer, the "Salsette," which brings the outward mail of the 17th April, is expected to arrive in Bombay at 6 A.M. on Friday next, the 7th instant.

Marwadi Vidyalaya in Bombay.

BOMBAY, May 3.
Seth Ramnarayan of Harnand Ray Ram Narayan and Seth Dungsri Das of Ramachunder Dungsri Das have contributed 6 and 5 lakhs respectively towards the construction of a Marwari Vidyalaya in Bombay. The building is estimated to cost 4 lakhs.—(Censored.)

Bombay Mails in London.

BOMBAY, May 3.
P. and O. Steamer "Mongolia" which was connected with the "Salsette" which left Bombay on the 10th of last month arrived in London yesterday the 2nd instant all well.

The "Loyalty" Arrives in Bombay.

SIMLA, May 3.
The Hospital ship "Loyalty" arrived in Bombay to-day from Suez bringing sick and wounded soldiers.

UNITED PROVINCE.

An Appeal Against Sentence of Death.

ALLAHABAD, May 3.
Debi Singh and five other Jats who were sentenced by the Sessions Judge to death for the murder of the Patwari Ali Ahmed by shooting him has appealed to the High Court against the conviction and sentences. It is alleged that Patwari was riding along followed by his servant when Debi Singh fired and killed him. The other five accused were seen with Debi Singh immediately before. The Sessions Judge held that Patwari was not killed by a stray bullet but had been deliberately shot.

PUNJAB.

A High Court for Punjab.

Proposal Rejected.

LAHORE, May 3.
The "Punjabee" learns from reliable sources that the Secretary of State has rejected the proposals to raise the Chief Court at Lahore to the status of a High Court.

SOUTH INDIA.

The Nilgiri Volunteer Rifles.

Governor's Speech.

OOTACAMUND, May 3.
H. E. the Governor inspected the Nilgiri Volunteer Rifles of which he is the Honorary Colonel on the Hobart Park grounds this afternoon before a large gathering of spectators. The weather which looked very threatening fortunately kept fine till the review was over. The men paraded about 200 strong with band. A Company was formed up under Captain Wapshare and Second Lieutenant Marsden. The Lovedale and Coonoor Cadet Companies were under 2nd Lieutenant Argyll Saxby and C. Company which arrived by train from Coimbatore paraded under the Second Lieutenant Blackwood. Three Companies were formed up in the line in command of Colonel W. Ward, V. D. and the Adjutant, Captain A. E. Fitzgerald, East Surreys was also present. On arrival His Excellency who was accompanied by Major Allanson and Mr. Gasson, A. D. C. was received by General Phayre, C. B., Captain Hamsley, A. D. C. and Captain Julius. The men presented arms and the band played. His Excellency then inspected the rank and file and staff and spoke to a few of the men amongst whom was Volunteer Jackson an ex-soldier who saw service in the Zulu Campaign of 1879. His Excellency next addressed the men as follows:—Colonel Ward, officers and men of the Nilgiri Volunteer Rifles:—It has given me great pleasure to come and inspect you this afternoon particularly on this occasion because I am able to congratulate you on the very excellent and practical work that you have performed. It has been given to you as well as to numerous other Corps to show the value that the Volunteer Force is to the Indian Empire and that you do form a valuable second line to our regular army. I understand you were mobilised for military duty at the end of October and that 10 officers, 129 volunteers and 124 Cadets responded to the call. The Corps did all the garrison duties at Wellington for about three weeks and also served continually at Karteri for three months guarding the approaches and works connected with the Cordite Factory. I have heard from General Hamilton who is now on field service in the Persian Gulf and lately Commanding the Southern Brigade as well as from many other sources, how well you carried out those duties in spite of rough weather conditions and how every man did his work with keenness and ability. You can feel that at a very critical period your Corps has played its part and played it well and I understand that you wish to commemorate this. It has been suggested that you should add to your crest a motto and I may be allowed to, I am going later to propose one. Colonel Ward, Officers and men of the Nilgiri Volunteer Rifles, I thank you warmly on behalf of my Government for the assistance you have given and for the splendid way in which you have replied to the call of duty which has meant hardship, inconvenience and interference in many cases with private interests."

A Police Officer Pinned with a Medal.

His Excellency afterwards presented Long Service Medals to the following members:—Captain J. H. Wapthav, Sergt J. A. Everett, Reservist R. H. Rolfe and volunteers A. E. Irvine, R. N. Smith, A. Stokoe and W. Collins. His Excellency next performed the pleasant duty of presenting the Indian Police Medal to

TELEGRAMS.

Sergeant Daniel Reilly of the Ootacamund Police. Before doing so His Excellency remarked:—Sergeant Bailly was born at Cork, Ireland in 1846 and he enlisted in the British Army Prince Alberts Light Infantry, now the Somerset Light Infantry, in June 1868. He served in Malta in 1878 and came out to India the same year. In 1883 he went to Burma and in 1885 took part in the Burmese War for which he has obtained a Medal and Clasp. In 1892 he left the Army after 24 years service and has since served in the Madras Police. He has now put in 46 years faithful duty under the Crown without a single defaulter entry against him. He was specially selected for duty in Madras during the visit of H. R. H. Prince of Wales in 1906. He was specially selected for duty in Madras during the visit of the Viceroy in 1913 and for special duty at the Delhi Durbar in 1911, when his services were specially commended by H. E. the Governor at the inspection of the contingent in December 1911. He was awarded the Durbar Medal in 1912. In 1914 soon after the outbreak of the war he asked to be allowed to serve with the Nilgiri Volunteer Rifles at Katari and for two months proved himself the most cheerful and efficient member of that force so that he was promoted to the rank of Corporal. I am sure you must be proud of his acquisition to the Corps and I have very great pleasure to pin this medal.

General Phayre shook hands with Sgt. Reilly and congratulated him. Mr. Wille Burke was on the scene and took several photographs.

Telegraph Notice.

MADRAS, May 3.
With effect from Eighth May the Registration Fee of Eight annas at present charged for Inland Telegrams in authorised Commercial Codes will be abolished.

A Movement to Improve Kannada Language

BANGALORE, May 3.
WE learn by telegram from Bangalore that Mr. H. V. Nunjundayya, Senior Councillor of Mysore State, yesterday afternoon opened the first annual conference connected with the improvement of the Kannada language and literature. He delivered the inaugural address, lasting about two hours, pointing out the danger of the deterioration of a language which is spoken and written all over Mysore and extensively in the Deccan. The Maharaja of Mysore, among others, telegraphed sympathy with the movement.

Coonoor Items.

COONOOR, May 4.
Yesterday afternoon Sir Frederick and Lady Nicholson gave a Garden Party to meet the Maharaja of Travancore at which the whole of local society were present. There were various out door games including Badminton, Croquet, etc., The distinguished visitor moved freely with those present. The Maharaja of Cochin who is spending the summer here paid a visit to the Maharaja of Travancore. To-morrow the Maharaja of Travancore goes to Ootacamund to visit the Governor of Madras.

During his sojourn in Coonoor the Maharaja of Travancore accepted the proposal of the Committee members of the Coonoor Club to become a distinguished visitors at that institution.

The annual Tennis Tournament at Coonoor which opens on the 10th instant attracted large number of players including several Indian Champions who took part in the All India Tournament held at Madras.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

Sir J. French's Despatch.

LONDON, May 3.

Field Marshall French reports that on the evening of the first May the Germans attacked hill 60 and yesterday evening delivered an attack in the neighbourhood of St. Julien. Both attacks were repulsed. We lost no ground and inflicted heavy casualties on the enemy in spite of the use of gases emitted from tubes in trenches and specially manufactured shells.

One of our aeroplanes yesterday afternoon chased a taube to within rifle range of our trenches fire from which brought it down.

Trawlers Sunk.

LONDON, May 4.

TRAWLERS.—"Mercury" "Marbaban" and Sunray "have been sunk by gunfire from a German submarine." The Crews were saved.

The Crew of the Norwegian six thousand Steamer "American" have been landed at Newcastle. She was torpedoed in North Sea and sank in two hours. The crew were thirteen hours in boats and were picked up by the Norwegian, mail packet, Sterling". The German submarine fired two torpedoes at the "Sterling" but missed and then pursued the vessel.

The "Sterling" was eventually allowed to proceed.

Prize Courts award.

LONDON, May 4.

A telegram from Berlin received in Amsterdam says—The Hamburg Prize Courts have awarded indemnities to the Owners of a number of Dutch trawlers seized by the German warships.

దక్షిణాఫ్రికా వివాదము.

ఇండియా ప్రింటింగులశుభక ఇటుల వ్రాయును :-
మనదేశమున నున్న దక్షిణాఫ్రికా దేశములకు నేనయ వ
ములకు తక్కువైన శృంగులము లొక్కటొక్కటిగ నడ
లింపబడుచున్నది. బ్రాముబుడనునట్లు నాగు తెల్లవారకు
భేదమును పొందించుట ఇటీవలతోలగింపబడినది. బ్రాముబుడలో
నెక్కు భారతీయులను పట్టుకొని రక్షకభటుల కప్పగించు
చుండెడివారు. బ్రాముబుడు తెల్లవారికొరకు మాత్రమే నడవ
బడుచుండిన గంధి మహాశయుని అత్యుత్తమ పరిపూర్ణముగ
చవిచూచిన మనభారతీయు లిట్టి యవమానమును సహించి
యుండువారు గారు. నానాటి కివిషయమును నాంధ్రేశము
హెచ్చుసాగెను. భారతీయులు నోవనానిలులో నాంగ్లేయు
లకు బాసటయైకొనినది వారితో సమానముగ పోరుటకును
సమానముగ వినుతిగాంచుటకును పనికివచ్చి! కాని దక్షిణా
ఫ్రికాలోని బ్రాముబుడలో మాత్రము భారతీయుల పాద
కడబడ గూడదు. సాత్విక నిరోధములు బ్రాముబుడలో
పొందింపబడుచున్న ఈగట్ల భేదమును గూర్చి శ్రద్ధపున్నుకొన
సాగిరి. దానిసందర్భమున కొన్నికార్యములు విరామము
తీకుండ జరిగి దక్షిణాఫ్రికా ప్రాంతవారి విమర్శకొరకు
జెట్టుట కుట్రచేసినది. దక్షిణాఫ్రికాలో సకర్తులని
పిలువబడు తద్దేశముల జనులకును మనభార
తీయులకును బ్రాముబుడలో ప్రయాణము చేయు స్వా
తంత్ర్యము కలదని ప్రాంతవారు తీర్మానించిరి. ఇందుకు
వ్యతిరేకముగనన్న పురపాలకసంఘమువారి నిబంధనము చెల్ల
దని తీర్మానించిరి. అటులతీర్మానింపబడుటవలన భారతీయుల
కును అన్యాయభందములూని వారి కందరికిని బ్రాముబుడలో
ప్రత్యేకముగకొంత స్థలమునుగాని ప్రత్యేకముగ కొన్ని బండ్లను
గాని నేర్పరచుటకు సంఘమువారి కధికారమొనగుచు మరి
యొక నిబంధనమును చేసిరి.

భారతీయులను అన్యాయభందములను గూడ నేక
మైకువిషయమున సంఘమువారికి మనపులసంపుకొనిరి. కొందరు
పాశ్చాత్యులుగూడ పీరియడల సానుభూతిని గలిగియుండిరి.
కాని దక్షిణాఫ్రికాపను అపయోగకరములు గావును సంఘము
నా గీనూతననిబంధనలను చేసి పరిపాలనయనుమతిని గొట్టు
పండిరి. ఈ నూతననిబంధనవిషయము బ్రాముబుడలో పరి
చేయుచున్న యద్యోగు లెవరుగాన వారు భారతీయులను
బండ్లలోనుండి గెంటిచేయసాగిరి. ఇది ఇట్లు జరగనూడదు
గాన భారతీయనాయకులు కొందరు బ్రాముబుడ్ల నెక్కడలను
చున్నారని బ్రాముబుడ్ల సంఘాధ్యక్షులకు తెలుపబడినది.
మరల గందరగోళము కలుగుటకు చేయటకు రాజీనామా
క్రింద బండ్లకు వెలుపల మై భాగమున గీచెచ్చి ప్రత్యేక
ముగ నల్లవారికి వదలబడుట కంగీకరించిరి. కాని, మరల భార
తీయులకునుండి నెక్కరాగ బండికినివాగడు వారి నాటంక
పరిచిరి. అతడు నాకట్టి స్వాతంత్ర్యము కలదని చెప్పినను
విక వారతనిని పట్టుకొని పోలేన స్థలముకు తీసికొని వెళ్లిరి.
కాని స్థలములోని రక్షక భటాధికారి యతనిని విడిచి
పుచ్చి ఇట్టి సందర్భములలో మీరు నల్లవారిని పట్టుకొనరాదని
రక్షకభటుల కాజ్ఞాపించెను ఒకభారతీయుని వారు కఠినముగ
బాధించిరి. అవిషయమున సభియోగము తేబడినది. వ్యాయ
స్థానవర్త్య లికుండు తెలియగలవని "ఇండియాను ఒపియను"
పత్రిక వ్రాయుచున్నది. "మానవులందరు సంతోషములాడువాకే.
అందులో భారతీయు లందులకు వెట్టిడిచేరు" అని బ్రాహ్మ
వాలు దొరతనమువారి యుద్ధానికి యొకరు నుడిచి: దానినిగూర్చి
భారతీయుల స్వాతంత్ర్యములకొరకు పోరుచున్న వీరపుంగవులు
నో చెల్లవలసినవారైరి. ఇట్టి యపభ్యాసిని భారతీయులు
సహించజాలరు గాన వారు తమకుగల సాధనములనుపయోగిం
పసాగిరి. అంతట నాయుద్ధానికి యుమాపణ కొరవలసినవా డా
యెను. "నేనటుల ననుట నాతలంపుగాను మానవులందరు సస
త్యవారులే యందుగుగాని ఈమధియోగమున నీభారతీయు
లసత్యవారులని ప్రత్యేకమింగుటకు సంబంధించిన వానినిగూర్చి
మాత్రమే నేనంటినని" యాతడనెను. ఆయభియోగమునకు
సంబంధించ భారతీయు లసత్యమాడినట్లు బుజువైసడట. దక్షి
ణాఫ్రికా 'ని సాశ్చాత్యుల వలనన్న భారతీయుల పట్ల
కొంత ప న కలిగి యున్నారని ఈ నిర్దేశముల వలన
తెలియగలదు. వింతయగు నిట్టి వి ిషయమును మా పు
టకు రణరంగమున భారతీయులు యా పు చున్న
యప్రతిపక్షపాపము కారణమోతక మరల సాత్విక
నిరోధము కలుగునను శంకకారణమో కనుగొనటకు మాకు
కుతూహలములేదు. వారు విషయమును చూపుచున్నారు. శత
స్థైర్యముఖంబుననైనను రాజ్యతంత్ర్యుని లేఖనముఖంబున
ధయింపగూడ నిలుచుటకు భారతీయులు జంకు వారు
కారని వారు గ్రహింపగలుగుటయే దీనికి కారణము.

చంద్రహారము.

[చింతా శంకరదీక్షితులు.]

(నాల్గవ ప్రకరణము.)

ఒకగంటలో విశ్వసాధమును, నారాయణదాసును,
కొండకును బంగారుసెట్టిగారియిల్లుజేరిరి. గృహమంతయు విచార
ముననునిగియున్నది. వేటుగా మేముకచింతనరములేదు.
ఉద్యోగమున బ్రవేశించిన మరుచటిదినమునకే, అఖీను కాకత
ములను పోగొట్టుకొనిన గుమాస్తాయొక్కచూపుదయ! మెట్టుం
డునోవార్యహమట్లున్నది. వివాహమైదుదినములు జరిగిన
కాక, పెండ్లిమారునియింటికి గృహప్రవేశమునకు తరలిపో
వుటకు పూర్వమే, బ్యాధిసిడితుడై చాత్రుగానాతడు మర
ణింప నాగృహమెట్టుండునో, బంగారుసెట్టిగారిగృహ మట్లు
న్నది. అంటావ్యాధులచే నొకరివెనుకొకరు పదికోజులుగలిం
చకపూర్వమే, విదారుకురుపోయిన గృహ మెట్టుండునో
వానిగృహమట్లున్నది. దానికి కారణము తనవ్యాపారమున
కును, మర్యాదకును, తననమునకుధంగముకలుగు యటుండ,
తనకుమారుడొట్టిపదివ్రాసెప్పు యున్నాడని, నమ్మియున్న సెట్టి
గారి చూపుదయమే!

వచ్చినవిశ్వసాధమును దాసుచూచి, సెట్టిప్రక్క
గూర్చుండియున్న సీతమ్మలేచి నిల్చుండెను. తనమేనమామను
నైర్య ముపదేశంపగల వాక్యముతోనామె యూరడించు
యిండెను. పీరలనుచూచి, యామెమొగమించుకవికనింప,

"మామా! ఏలేనా, నువ్వని రక్షించుతామన్న వారు?
ఆయాత్ర ఈకష్టమునిష్కారణం ప్రాప్తించినది. మాతావజగ
న్నాధనిరపరాధిని వాకు గట్టినమ్మకముంది. ఎంతచెప్పినా,
నూమానువినకుండా, వాడిని, పోలీసుకళముచేసాడు. వాడిని
రక్షించరా? అనిదైస్వముతో, శేషుకొనెను. బంగారుసెట్టి
లేచినిలుచుండి, వారలను కూర్చుండబెట్టి, తాను గూడ
కూర్చుండెను.

"అమ్మా, నాశక్తికంతవశతకుండ, పనిచేస్తాను. జగ
న్నాధమీపనిచేసి ఉండడని నాకుమాదా నమ్మకముంది" అని
విశ్వసాధమునెను, శీతమ్మమొగమున నిండుక సంతోషమును,
కొంతిత్తుభయమును నుదయించెనని మాత్రమాయు తరము నొసం
గిక్షణముచేస్తే, విశ్వసాధముగ్రహించెను. శీతమ్మకునుమారు
కునునెన్నిచేండ్లుండును. మొగ మా రోగ్యమును దెలు
పుచున్న ను చూపుదయమున నేడియో బరు
పున్నట్లు మాత్రమిం చుకగ నన్న చుచుండెను.

విశ్వసాధము సెట్టి వెంటబెట్టుకొని, ఇంట్టివాల్లుయూ
లలను తిరిగి, ఆయాసంగతుల నెల్లగ్రహించి, దాసును బంగారు
సెట్టితో నాతడు తక్కువర్తము గూర్చుండియున్న స్థలమునకే
గూర్చుండబెట్టి ఆత డావొడ్డిని, నంటనసారాను బక్షింపం
బోయెను. ఆవెనుకటి సాయంకాల మించుక కర్పించుటచే,
విశ్వసాధమును, దాసును, తెల్లవారుగూమున నమలాపుర
మున బయలుదేరిరిని చెప్పట ముకవిధిమి. దాసు, సెట్టితో
గూర్చుండి, ఆయాసంగతులను ముచ్చటించుచు, కాలక్షేప
మొనర్చుచుండెను.

విశ్వసాధము వంటనసారాప్రక్కనున్న కిటికీలను పరి
క్షించెను. అందొక కిటికీ వానికొక విచిత్రవర్త్య నగవళుచు
చుండెను. ఎకరో దానిగుండా రాత్రియందు పోయియుండి
రని, ఆరోపోయిన యనుకయండుగల పదచిన్నములు తెలుపు
చుండెను ఆజాడనుబట్టి ఎకరో ఒకసావచిచ్చినట్లును, మగిడి
పోయినట్లును కనబడుచుండెను.

ఆతర్వాత నాతడు తిరిగివొడ్డిలోనికి బోయెను అకిటికీ
క్రింద పదచిన్నముల నాతడు బాగ్రతగా పరిశీలించెను. ఆ
ప్రాంతములయందున్న వివిధములైన పదచిన్నములయందు
విశ్వసాధ మతిప్రయాసమునై రెండింటిని గుర్తించెను. అం
దొకటి కిటికీనుండి యొరికిపోయినప్పు డున్న గుల్తులు పరు
కెత్తుకొనిపోయినవాడని. యాచిహ్నములయందు, ముందటి
వ్రేల్లు లోడుగా దిగియుండుటచే నాతడనుకొనెను. ఆప్రక్క
నే, తిరిగి యా పదచిన్నములే నింపాదిగా వచ్చినవాడని
తెలుపుచుండెను. మఱిగొంచెను పరిశీలంపగా వేటొకజాడ
వాని కంటబడినది. ఆపురుషుడు 'భద్రాత్రుల' బోడులొడుగు
కొని యుండునని విశ్వసాధము నిశ్చయించుకొనెను. విశేష
మచ్చట నామనమృత: నిర్భయించెనని, చిన్నములయందలి
కదలికవలన గ్రహింపవగును. ఆబోడువాడ ననుసరించి, విశ్వ
సాధము దొడ్డిసంభయం తిరుగగా, పశువులప్రక్కనున్న ప్రదేశ
మున మఱియొక విధమయిన నాటకమూడబడినట్లుతెలికంట
బడినది. ఆ బోధుగల మనుష్యులకును, బోడులేని మఱి
యొకరిని వివాదము జరుగగా నిర్వర్తను పోట్లాడుకొని

రని యా చిహ్నములు తెలుపుచుండెను. అచ్చటచ్చ
నెత్తురు బాట్లులు కూడ పడి, ఎండియు
డెను. ఆజాడ నాతడు బాగ్రతగా పరిశీలించినవ్యాత నాబో
డుగల పురుషుని బాడకు తిరిగియనుసరించెను. దొడ్డిగోడ కట్ట
కును, ఆపురుషుడు చచ్చెత్తుకొనిపోయి గోడమునికి వెకేనే
నని గ్రహించెను. గోడయొద్దకుడ రెండుమాడర కత్తుబాట్లెం
డిపడియుండెను. పిదప నాత డాపొట్లటజరిగిన స్థలమునకును,
దెంచి, ఆరెండవవాని బాడ ననుసరింపగా నయ్యది, వంటన
సారా ప్రక్కనున్న కిటికీ దగ్గరకేవానిని తీసికొనిపోయెను.
సంతుష్టుడై విశ్వసాధమునిటిలోనికి పోయి బంగారుసెట్టితో
తన మేనకోడలి నొకసారి పిలువనలసని చెప్పెను. సీతమ్మ
కూడ ఆరెండవవాని. ఆమెపై సతితిత్తును గా చూచి విశ్వ
సాధము—

"నిన్నరాత్రి మీ అసిరికోసం వచ్చినది, కంటిమనిషి
యేనా? అనిప్రశ్నించెను. వంటనసారా ప్రక్కనున్నమాడగ్గర
నాబాడలను గూడ విశ్వసాధము పరిశీలించెను, రాత్రి సీతమ్మ
చెప్పిన యంశము మాత్రము నిజమే యని చదువరు లెరుంగ
వగును. సీతమ్మ దిగ్భుచ్చియజెండెను "బోన,వాడే" అనియు తర
మిచ్చెను. విశ్వసాధము చంద్రహారము నొకసారి తెచ్చుని
సెట్టి నడిగెను. సెట్టి,దానిని తెచ్చినతర్వాత, విశ్వసాధ మందు
కొని సెట్టితో ఆయాత్ర, ఆప్రక్కవీధి పుచ్చుకొండి, ఈప్ర
క్కనేను పుచ్చుకొంటాను, బలంకొలదిలోలాగుదాము" అనెను
సెట్టి ఆశ్చర్యముతో "అయ్యా! ఆపనివద్దు" అని బ్రతిమాలు
కొనెను. విశ్వసాధము తానేదానిని లాగ జూచెను. బంగారు
రావటము బలముగా నుండుటచే నయ్యది లొంగగలదెను.

"అయ్యా! నావేళ్లు చాలబలముగా నున్నా దీనిని
వంచలేకపోయినాను. దీనిని లాగడాని కెంతో బలముండాలి.
విరిగిలేకుపాతీకన్న వెద్దవచ్చుడగుతుంది. మీపడకదిప్రక్క
నింతశబ్దముయే మీకు మెలకువరాదా? లేకపోలే మీకుమా
రుడెచ్చటికో తీసికొనిపోయి విరుగగొట్టి, మిగిలినదానిని,తాను
పట్టుబడుతానన్న భయంలేకుండావచ్చి, మిగిలినదానివెల్లడా?

సెట్టి మాటబడలేదు. విశ్వసాధము పోవుటకై లేచెను.

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము.

ఇటీవల అతీతులలో జరిగిన మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాల
య సంఘమువారి సభలో విద్యార్థికులకు మహమ్మదీయ
ప్రముఖులు కొందరెటుల నుడిచిరి. "కొరతనమువారు హిందూ
విశ్వవిద్యాలయమున కొసంగిన నియమముల ననుసరించి మనము
మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమును ఏర్పరచుట నిష్ప్రయోజ
కము. హిందువులు విద్యావిషయమునకు భగవదయమునను
జసంఖ్యయందును మనకన్న శ్రేష్ఠులుగానున్నారగాన వారు
విశ్వవిద్యాలయంతో ప్రియముక పరిపాలనమునుసూర్చి ఏకభావ
ముతో నుడిచిన నుడువులు ప్రజాభిప్రాయముగ పరగణింప
బడును. కాన సెట్టి యభిప్రాయమును ప్రభుత్వోద్యోగులు
పూర్తిగ త్రోసివేయజాలరు. మహమ్మదీయుల స్థితిగతులు
కేవలము భిన్నముగనన్నవి. మన కుపబలముగ నుండగిన సుక్ర
మముగ ప్రజాభిప్రాయము లేదుగాన మన మనియమముల
ప్రకారము మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాల
యము నేర్పించి నచో నది నామమాత్రము
నకు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ మనిమించుకొనునేగాని
క్రేయక ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనమే ప్రబలముగనుండును"
అని సయ్యదు ముస్సేను ఇమాముగారు నుడిచిరి.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణముతావలోకనమా
త్రముననే యథాస్థముగ పరిపాలనాధికారమంతయును ప్రభు
త్వమువారి యధీనముననే యున్నదని తెలియకపోను. పెద్ద
యుద్ధాధ్యోగులు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకుగూడ సెట్టి
యుద్దేశ్యమునే ప్రధానముగ చేసికొని కాననమును నిబంధన
లను ఏర్పరచెదరు. ఈకారణముననే నేను విశ్వవిద్యాలయ
నిర్మాణమునకు కేవలము వ్యతిరేకుడనుగా నున్నానని మానసి
యలగు బిన్నాగారు నుడిచిరి.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయ కాననమునందలి నిబంధనలు
అపాయకరము లగుటయేగాక హానికరములుగ నూడనున్నవి.
రాజ్యపరినిధిగారికిని దెప్పి నెంటుగకర్తరుగా రికిని ఒసంగబడిన
అధికారము లావిశ్వవిద్యాలయాధిపాన చేసతా పాదములకు
తగులుబడి స్వర్గరజిత శృంగులములై యున్నవి. మరివీకారణము
ననుగాకన్నను ఆత్మోత్తరార్థగౌరవమేయైనను మహమ్మదీయ
విశ్వవిద్యాలయమునా రట్టినిబంధనల కనుసరించి విశ్వవిద్యాల
యమును స్థాపింప నంగీకరింపరని మహారాజు వారు గారు
నుడిచిరి.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు వరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైత్ర మం గు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శిలనొప్పులు. వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్ల పోట్లు, పక్షవాతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమనంటిట. సువాసనగలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకల నొప్పులు పలుతము పోగలవు. దీనిని విజేతములతోగూడ వాడుచున్నార. పంచభౌషణికి మాచికొనిన మోక్షము గలగదు. అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము దీపా, 109, ఫేరింగ్స్ బౌంజాయి రోడ్, 6, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోదధి సారాపరిల్లా

ఇది దేహమనందబుట్టు నెత్తుగుడ్డలను మరియు కకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపొట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరమునకు సుకవిధమైన మూర్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా పెల రూ. 1-4-0. వస్తువుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు బతు ముందు నాగపల్లికైలమా పైపుతకు మందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0. డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి, నం. ౨. బొంబాయి. Dr. D. B. SAVANT, No, 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

క్రొత్తరీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్.

ఏ స్త్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుట మానవలెనని, బజారులో దొరకెడు నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్గి రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి స్త్రీలు అలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి తయారైన సంకోభనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు చాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నున్న గజేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరదూపమైయున్నది. ఊరుపేజ తెలియని యెటుంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియాతైలము తెలిసియేయున్నది దానిని తెలియనివాడొక్కడైనా లేడు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడుకొట్టి సహజమయిన గల్లెసి మెరుగు కలిగించి శిరస్సునకు చువవట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపునుగార్చి మిక్కిలి యింపయ సువాసన మిక్కిలముగా కలిగి యుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెనునగుండు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు కన్యప్రదర్శనమందు ఒకయోగ్యతా ప్రతికయు నొసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరికయే వేలకొలది యోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియాతైలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థాంపు

కంపెనీయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తైలము ఇనాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 ఐ. పి. ఖర్చులు వేరు. ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ. మద్రాసునందు (వతి చిల్లరదు కాణములలో దొరకును.) డ్రగ్గిస్ట్ ఆండ్ కెమిస్ట్రీస్, నెం. 153 జూమా మసీదు, బొంబాయి.

బేగం సాహి స్టాప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమమును చెడుపులేక కుద్దముగానుండును. చర్మము యొక్క ద్విభావమైన రంగును కాతని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటే. వెల రెదిల్లలు నెట్ట 1కి 1-0-0 ఐ. పి. ఖర్చు 4 అ. ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ నెం 5 బందరువీధి మద్రాసు.

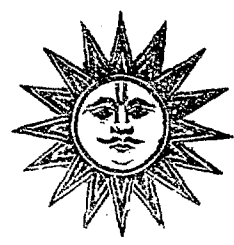
THE HOME HYGIENE. A practical Guide to Health. By Dr. A. M. Masilamoni Mudaliar L. M. S. A useful book to parents, mothers, and youngsters. 200 pp. Price Rs. 1-net. CHANDRAHASA.—A Drama in English, By late K. Krishna Rao. B.A., (Sub-Judge, Cocanada) A little Drama for young and old to Stage or read. Health and Strength Rules. By Dr. Sri Kam of Panjab A presentation booklet useful for young boys and girls to be had free for 1 anna stamp. Apply to:— Hebbar Brothers. Printers, Engravers, Rubber Stamp Makers. UNGAPPA NAIKA ST. MADRAS E.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి. ఇది సంజీవినంటి ఒక వనమాలిక. ఇది మే మన పూర్వ కల అతిరహస్యపు బోవధము. దీనివల్లభావము కనుగొన గలమునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానివల్లభావము కనపడును. మూత్ర ద్వారములకు సంభించి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పలుత్యమును, దేహమునకు బలమును కాలి నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములకు మొదలంటి నాశము చేయుటలో సంజీవనం టిది. “సర్వజీవన్” ఇది స్త్రీలు పురుషులు బాలరు కృద్ధులు అందరును సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు జి. యస్. నాయుడు, (1-5-15) కలియుగ భీమ. బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మానవద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా ర్కము గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంబిడి, బొంబాయి.

కుక్కునష్టము

గుణమీయనిచో సొమ్ము తిరుగ నీయబడును. 100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0. పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము. సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు. కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును. టవర్ అండ్ కో., (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

చుర్రకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్యసూచికలు. వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు మాత్రము. ఇవి వాణిజ్యభవనమునకు సోపానములు. ఇవి తేలికే వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇవి తేలికేము నాగరకదేశముని చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివక్తడు, ప్రతివస్తు నిగూఢత ఒకరి కొకరికిని, పట్టణములందును పల్లెలందును కన్పింపుట కొని జనసామాన్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇవి దేశము దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన దాగ్గయొక్కయు, వ్యవహారముల నిందు నమోదుచేయుచు కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగమంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న హిషేరు నిందు నమోదుచేయుచు కొనక తప్పదు. మీరేవ్యవహారమును చేయుట లేదా? చేయుచున్నచో మీవ్యవహారము జగమంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యీనూచికయే ఆకాశిక ముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయుచుకొనుడు. మేము రెండుసూచికలు ప్రయంించబోవుచున్నాము. i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమునందుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, ఏజెంట్లు వగయిరానూచిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక కార్యాలయములకు బంపబడును. ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేండియా, యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరిశ్రామిక దేశములయందు దేశస్తువు యేకర్పాగరములందు నిర్మించబడుచున్నవో వాటినినూచిక. మనఆంధ్రదేశముందు ప్రతివారికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును. ప్రకటన చార్జీలు—పైజా 1/4 క్రాసు. పూర్తిపేజి రూ 12. 1/2 పేజి రూ 7. 1/4 పేజి రూ 4. 1/8 పేజి రూ 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2వ నెంబరు నూచిక అనగా తెలుగుపుస్తకము సుమారు 1000 పేజీలుండును. వెల అందరికిని సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కావలయునో అన్నిప్రతులమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఅర్హుల రిజిస్టరుచేయించుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్పష్టముగ దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. అర్హుల ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దికోజులలో చాలించడమవును. యీచివయమై రేపు మీరు మరిచిపోవచ్చును గాన యీసూచికను వ్రాసి మేముకలగలదు. త్వరపడుడు. చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.